

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

MINDENTÉSEK:
4-hatásos példát egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitászó ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓSEF.

Vasárnap, április 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasútcikkek: Egy sirdomb körül.**
 - Aradvármegye gazdasága.**
 - Budapest új közigazgatása.**
 - Császár-émlék Helyhírné.**
 - Tulipánkert-szövetség.**
 - Mertics-világ.**
 - Kossuth Ferenc az ország kereskedéséhez.**
 - Az asszonyok körül.**
 - Mihály és a debreceniek.**
 - Faszekas Ágoston hűmpöre.**
 - Merczeg Ferenc visszavonul.**
 - Hívásnévelő-szövetség a Délvidéken.**
 - A „hivatalos” szédőlgő.**
 - Egy felkérésről.**
 - A szép arc.**
 - Csarnok: Szerelmi tanulmányok.**
- írta: Vértessy Hynia.

Egy sirdomb körül.

Arad, április 21

A küszöbön levő képviselőválasztásoknak immár csak néhány napra terjedő haladóka van, és így érthető, hogy a jelölések jóformán befejezést nyertek. A kinek ideje s türelme van hozzá, hogy a jelöltek névsorát kerületek s pártok szerint csoportosítsa, az — ha nem is az összeülendő képviselőháznak — de mindenesetre a választási küzdelemnek képét már megalkothatja magának. A hivatalos jelölések központi szerve már megfelelt a feladatának, legalább föl kell ezt tennünk, mert a kerületek felosztása a koalált pártok arányában számtani pontossággal

megtörtént és ha a választások megejtése körül sem fognak holmi paktumellenes csalafintaságok kiderülni, akkor a kormányra vállalkozott pártszövetség az első erőpróbát szerencsésen kiállotta.

A jelölések pártszínezete ugyan elég tarka; a függetlenségi nagy mezeje a kormányképességtől az obstrukció árnyalataig, a nép- és az alkotmánypártiak, a nemzetiségi ultrák az alkuleső szászokig, a vad és a megszelidíthető pártonkivüliek . . . mind képviselve vannak a jelöltek táborában; csupán csak egy pártnak színeit nem lehet látni a küzdelem előszelétől lobogtatott zászlók között: a *szabadelvű pártot*. Nincs az sehol, mert a ki a régi gárda tagjai közül fel is lép, a sorompék közé az is idegen jelvény alatt áll, melyre mindenféle elvet fölírhat, csak azt az egyet nem, a melyet idáig vallott — a *szabadelviséget*.

Nincs különben. Nagy jelentőségű történelmi tényekkel állunk itt szemben. A szabadelvű pártnak, mely a nyári választásokon kisebbségbe jutott és mely az országgyűlésnek rákövetkezett feloszlásával meghalt, most már a temetése is megtörtént, midőn az országszerte fenállott toborzó kerületei feloszlottak s a vezéralakok végleg becsavarták a zászlókat. Az elfogulatlan szemlélőnek — legyen bár ellenség vagy barát — megilletődötten kell a sir előtt állania, melyhez történelmi, sőt világhistória momentumok

fűződnek. A még kevéssel azelőtt nagyra hivatott organizmus tetemével együtt van elhantolva megoldhatatlan rejtélyként az a végzet is, a melynek a diadalmas visszahatás szegte útját, örökös talányául a történetnek, hogy vajjon lesz-e oka siratnia az utókornak az élte javában kimúlt államalkotó tényezőt vagy sem?

Mert most ugyan nem igen környezi elismerés a frissen hantolt sirhalmot s mi sem igazolja inkább, hogy az egyidejű ítélet nélküli a történelmi szempontok szélesebb látköreit, mint az a szigorú elbánnás, mely a nagy halott emlékétől a részvétnek egyetlen koszoruját is megtagadja. Mindenesetre korai volna a történelmi igazságszolgáltatásnak elébe vágni, s itélkezni a tragédia cselekményeinek erkölcsi indokai fölött; de másrészt mulasztás lenne egyes tényeket szándékosan ignorálni s azok tanúságait le nem vonni akkor, midőn új zászlók és új vezérek alatt, ugyanazon feladatok lesznek ugyanazon akadályok-és nehézségekkel szemben megvalósítandók.

Első tekintetre nyilvánvaló, hogy akkor, midőn a szabadelvűpárt megbukott és végleg eltűnt a politikai élet színteréről, nem halt meg és nem tűnt el egyszerűs mind a pártnak az *elve*, a *szabadelviség*, amely a maga egészében tartalmazza mindazt, a mi előttünk szent és magas: a társadalmi és állami életnek s a lelkiismeretnek a szabadságát, a jogegyen-

A hétről.

Vitéz Hány János

előszó a mandátum-osztásnál történt részvételéről.

Márman valának együtt: egy veterán színész,
Egy dolga-nincsen kortes, meg János, a vitéz.
A többi asztaloknál, együtt és szerteszét,
Az új mandátumokról kavargott a beszéd.

„No mondja, Hány bátyánk”, — egy így fag-
[gatja most, —
A bizottságnál volt-e, mely mandátumot oszt?
Mesélje sorra-rendre, — s azt legisleg-kívált
Mint ostromolta tüzzel a ragyogó Royált.”

„A Royál-ostromáról? . . .” Szól, s bajsán
[sodorint,
Nehéz azt elmesélni, végig, apróra, mind.
De ott voltam, — az volt csak a kegyetlen csata,
Hajszálon mult csak, hogy ma nem vagyok
[honatya.

Nem igen esett rajtam a dolog mostanig:
A mandátumra egyszer a kedvem szottyanik.
Hát gondolom, megkérem fön Tóth János
[druszát,
Egy pötty mandátumot tán ad, az árgyélusát!

Nehéz hozzája jutni . . . Az ajtaja előtt
Százszázalékkal tolongnak ádáz kilincselők.
S várnak, várnak ottan, mint éhes macska had,
Ha kerületet nem kap, örökké ott marad.

A könyököm s a kardom nem hoz hozzá közel,
Ilyenkor nem segíthet egyéb: a hadicsel.
Hát így kiáltok: „Félre! A Fedák Sári küld!”
S e szóra valamennyi legott odébb került.

Köszöntém Tóth druszámát, ki keblére ölelt,
És nyomban bemutatva Hédervári Lehelét.
Oszd a dologra tértem, hogy végezzünk hamar:
„Egy mandátumot kérek, mely ápol s eltakar!”

„Vitéz Joannes Hány, kérj mindent, csak ne azt,
Mandátumot fogyaszt ma mágnás, polgár, paraszt.”
S mondott aztán pár *ambár-t*, *nohát* és sok *hogy-ot*,
„Elég az hozzá, János a készlet elfogyott.”

Egy volna még facéron, szerette Jánosom,
De az Gabányié lesz, ott lenn, Világoson.
Az is katona, mint te, pardont nem ismerő,
De nálad rangidősebb zupás őrmester ő!

S igaz, akadna még egy — ehun, a radnai;
Attól Avarffy Gézát kár vón' megfosztani.
Hahogy irlye tudnál Gézának lenni, — vedd,
De ugye, erre, János, neked nincsen szived?

Kevés a foka szörnyen, az eszkimója sok,
Pedig megérdemelnéd, arról biztos vagyok.
Ambátor, — és elkezdett sugton beszélni itt:
Andrássy Duczi gróf rád haragszik egy kiest.

Nem tom, igaz-e rólad, amit a fáma mond,
Hogy pertut ivott véled nemrég egy darabont.
Hogy időnek előtte éltetted a királyt,
S egy szabadelvű párti neked váltót zsírált.”

(Úgy volt, de kár lett volna mégis bevallanom.)
„A kardbojtomra mondom, ez aljas rágalom.
A hazafiságomnak az bizonyosága, lásd:
Öt főispánra dobtam egy láda záptojást.”

„Ha így van hát segítünk rajtad valamikép,
Ha mandátum már nincsen, akad neked egyéb;
Öreg csont vagy, ilyennek a hivatal se roszt, —
Államtitkárnak adlak Jekkefalussyhoz.”

És kijövet, köszöntöm egyikét, másikat,
A nagy váróteremben doktor Nemes Zsigát.
Bajsa hegyesen áll meg, a tulipánja szép,
A negyvennyolcas esküt akkor tanulta ép.

Fergács.

Aradvármegye gazdasága.

(Az alispán jelentéséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 21.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán most szerkesztette meg hivatalos jelentését, melyben Aradvármegye törvényhatóságának negyedévi közigazgatásáról és közgazdasági viszonyairól számol be. Az egyes szakhivatalok által végzett munka statisztikával felsorolása után a megye hivatalos lapjában közzétett jelentés a folyó év első negyedének közgazdasági állapotáról a következőképpen emlékezik meg:

Az őszi vetések állása általában eléggé kielőzítő, bár nagyon nagy havazások nem voltak, mégis részben a havazás, részben a gyakori esőzés folytán elég nedvességhez jutott a föld úgy, hogy az eddig elvetett tavasziak is jó munkában jutottak a földbe. Jelenleg ugyan már igen kívánatos volna a kiadó eső de még a terméseket illetőleg feleltemre nincs ok, s ha az esőzés megindul remélhető, hogy a két nehéz esztendő végre egy rendes gazdasági év fogja követni.

Ugyancsak itt emlékezem meg az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület működéséről, mely egyesület mindent elkövetett arra, hogy immáron a második éve takarmány hiánnyal küzdő gazdatisádatomnak segítségére legyen, e célból ismét megszerezte a kisgazdák részére méltányos áron a csálai állami szőlőtelep felesleges szalma készletét, továbbá lehetővé tette a jó és egészséges tengeri méltányos áron beszerzését és úgy ennek, valamint több póttakarmányunk nagyban és kicsiben való árusításával a piaci árakat egészséges mederbe terelte. Továbbá háziipari tanfolyamokat tartott Pécskán, Ágyán és Simonyifalván, téligazdasági iskolát Pécskán, és kisgazdák között némes baromfiakat osztott ki cserébe és igen szép eredménnyel tartotta meg a szokásos tenyészbika vásárt február havában, hol is a felbajtott bikáknak 50% vásároltatott meg szép áron.

A szőlők nyitásával a szőlős gazdák a márciusi állandóan hűvös, sőt egyes napokon egészen téli jellegű időjárás miatt ez idén kissé megkésték s ezen körülmény a szőlők rügyezését is késleltette. Mindazonáltal ma már a

nyitási munkálatokkal a gazdák mindenütt elkészültek s a jelenlegi meleg, napos idő folytán a szőlő hajtásai gyors fejlődésnek indultak. A kedvezőtlen borértékesítési viszonyok a szőlős gazdákat általában igen érzékenyen érintik s e tekintetben az előző évekhez viszonyítva semmi javulás nem észlelhető, úgy hogy e miatt a múlt évi bor készleteknek még tetemes része a termelői pincékben hever.

Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete ezen a bajon segítendő, a múlt hó folyamán Gyorokon, Világoson, Pankotán és Borojenőn igen tetemes anyagi áldozattal bor-aukciókat rendezett s elhatározta, hogy ezeket évről-évre megismétli és azokra az összes hazai és ausztriai bor nagykereskedőket meghívja.

A megyebeli munkásszervezőkről a jelentés a következőket mondja: A lakosság s közte a munkásosztály létfenntartási viszonyai a vett jelentések szerint általában kielégítőek. Csak a kisjenői és eleki járás néhány községére nem mondható ez el, hol a megélhetési viszonyok némileg kedvezőtlenebbek. Otlaka és Almás-Kamarás községekben a lakosság közt segély is osztatott ki. Az elsőfokú hatóságok közbenjárása munkásügyekben az elmúlt félévben egyszer sem vételezt igénybe. Munkásigazolvány 8253 darab állítottatott ki.

Az alispán a negyedévi jelentést az április 24-én tartandó rendes közgyűlésen be fogja mutatni a megye törvényhatósági bizottságának.

Budapest új főpolgármestere.

(A király jelöltjei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 21.

Napok óta híresztelik, hogy Budapest főpolgármesterségének dolgában már határozott a kabinet és a király elé terjesztette annak a három jelöltnek a nevét, akit a főpolgármesteri székbe kandidál. Egy estilap mai értesülése szerint csak a tegnapi minisztertanácsban történt meg a végleges döntés.

A kormány azt javasolja a királynak, hogy első helyen Fülepp Kálmán fővárosi

San-Francisco.

Irtá: Mark Twain.

Az egész emberiség szíve borzadva dobban meg a föld rettenetes katasztrófáinak újabb és újabb híreire. Biblikus erővel, képzelőerővel felülmúló rettenetességgel támadnak olyan katasztrófák, amely ellen mit sem ér a törpe tudomány, az emberiség évezredek kutatása. Megdermedten állunk és várunk, mi következhetik még...

San-Francisco rom, egész Colorado, Nevada leírásban megközelíthetetlen pusztulás képét mutatja. Az aranyország a fekete gyász földjévé változott. S mi, a napi szenzációk krónikásai fellapozzuk e most oly szomorú föld poétájának, Mark Twainnek munkáit, hogy miket írt a nagy amerikai író negyven évvel ezelőtt Friscoról, ahogy Bret Harte nepe San-Franciscot hívja. Haad szóljon Mark Twain:

San-Francisco városában nagyszerű az élet. Kellő távolságról szép és barátságos, de közletről meglátjuk, hogy építkezésszerűsége nagyon ósdi. Sok utcája roskadozó, füsttől fekete, házai nagyjából fából épültek s a városon kívül levő homokdombok nagyon is kietlenek, szembeötlők. Sőt derűsklimája is kellemesebb, ha olvasunk róla, mintha személyesen ismerkedünk meg vele. A tiszta, felhőtlen ég végül is elveszti báját, de ha aztán mégis megérkezik a rég sárgított eső, el sem is

mulik többé. S a gyakori földrengés mulatságos bár, de mégis jobb távolról élni, mint közvetlenül átélni. De erről különbözők a nézetek.

San Francisco ölmája, mint már mondtam, egyenletes és enyhe, majdnem egész évben 70° Fahrenheit*) s ez alig változik. Télen, nyáron könnyű takaróval takaróznak lakói s moszkító hálóra nincs szükség. Nyári ruhát nem hordanak, hanem fekete posztósövetűt, amelyet éppen úgy viselnek januárban, mint augusztusban. S legyező, se felöltő sohasem kell. A nyári hónapok kissé szelesek, de aki ezt nem szereti, átrándulhat Oaklandba, alig néhány mértföldnyire, ahol nincs szél. Tizenkilenc év alatt csak kétszer havazott s a hó csak addig maradt a földön, míg a gyerekek megkérdezhették, mi ez a tollas valami.

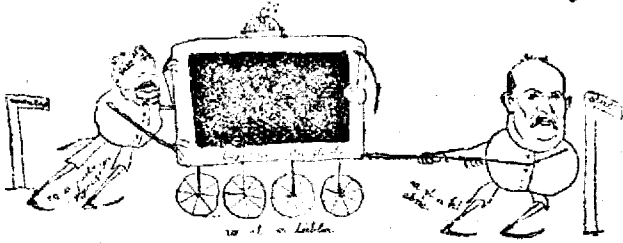
Nyolc hónapon keresztül az égbolt tiszta kék s egyetlen csöpp eső sem hull alá. De aki nek nincs esernyője, ha elérkezik a másik négy hónap, okvetlenül kell lopnia egyet, mert e nélkül meg nem lehet. Nem egy-egy napra szükséges, de százhusz napig szakadatlanul. Ha látogatába, templomba vagy színházba mennek, nem az égre néznek, hanem a naptárba. Ha tél van, esik, ha nyár van, nem esik. Ez ellen tenni semmit sem lehet. Villámhárítóra szükség nincs, mert a vihar ösmeretlen. S ha

öt vagy nyolc napon keresztül nangattuk, hogy hull az eső egyenletesen, szakadatlanul, szomorúan, egész szívünkben kívánjuk, hogy legalább egyszer rengesse meg az égboltot a dörgő, harsogó, ordító mennydörgés, hogy minden feléledjen, hogy villám szakítsa meg az álmos, szürke boltozatot s csak egyetlen pillanatra gyujtsa fel lobogó ostorával. Mit nem adna az ember, ha hallhatná a jó, öreg mennydörgést s látná, mint üt le valakit a villám! — S ha nyáron már vagy négy hónapon át türtük az éles, részvétlenül közönyös napsütést, úgy térdre hullva könyörögnének egyetlen csöpp eső után, hogy a kietlen változhatatlanságba valami újhangulat kerüljön. Már a földrengéssel is megelégednék az ember, ha jobb nem akad, s est a legkönnyebben lehet még megszerezni.

San-Francisco homokbuckákon épült, de termékeny homokbuckákon, melyeken gyönyörű virágok teremnek. A legritkább virágok, melyeket nyugaton gonddal és óvatosan tenyésztettek cserepekben, itt egész évben szabad ég alatt buja gazdagságban tanyáznak. New Yorkban minden tele hóval és jéggel, Kalifornia földjét a legcsodásabb rózsák lepik el. San Franciscoban végtelen a tavasz. S ha csak száz mértföldre utazunk odébb, Sacramento szakadatlan nyarába jutunk. Az olvasó elképzelheti, hogy itt örökké virulnak a virágok, hogy az emberek reggel, délben, este izzadnak s testük legjava erejét

irodalmi becsére, s általában a felpanaszolt összes hiányokat pótolja, mert a bizottság élhet felmondási jogával is. Addig azonban, míg a hiányok pótolva nem lesznek, az ez évre megállapított szubvenció kiadását mindenestre megtartja.

Hozzák a táblát!

Az aradiakat élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy mint kellene a nagyváradi királyi táblát Aradra hozni? Az ügyvédek tanácskoznak, a törzsasztaloknál eszméket keresnek, hogy minő eljárással lehetne az igaztalanul Nagyváradnak juttatott táblát Aradnak visszaszerezni. Hiszen Polónyi igazságügyminiszter is akarja, Barabás is mellette van: most már csak a módot kellene hozzá megtalálni.

Egy ifju olvasónk erre nézve egy rajzban érdekes megoldás tervét küldte be hozzánk. Miután a jelentős ügy érdekében semminő eszme elől nem akarunk elzárkózni, közreadjuk fiatal olvasónknak rajzba foglalt eszméjét: hogy kellene a nagyváradi táblát Aradra hozni?

San-Francisco katasztrófája.

Megszűnt a tűz.

Temetik az áldozatokat.

Európa részvéte.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 21

Kalifornia rettentően sújtott fővárosát napokig ragadták az elemek a végpusztulás felé. A föld már kitombolta magát alatta, de amit nem nyelt el belőle a megrázkódott és megnyílt talaj, ami még nem dőlt romhalmokba égbenyülő és törpébb építményeiből, arra rávetette magát a megveszekedett tűzvihar. A mélyen megrendült Amerika és az egész világ részvétellel és nagy pénzadományokkal siet segíteni, de a legnagyobb pénzáldozat sem akaszhatta meg a város tragikus sorsának a beteljesedését. Már milliárdokban számítják az anyagi kárt és lehetetlen megállapítani a halott és sebesült áldozatok számát. És nagyobb borzalmakat még nem vetettek táviratok az emberiség elé, mint amiket a san-franciscói rémvilágról küldöttek az öt világrészbe. Egy angol tudós, aki összefüggést is lát a Vezuv katasztrófája és az amerikai katasztrófa között, azt tartja, hogy a föld eltért valamivel rendes forgásában a tengelye körül s ez csinálta az irtózatossá. Ime a föld már nem biztos az emberek alatt.

Mai távirataink:

Az elpusztult város.

London, április 21. Newyorkból jelentik: San Francisco eltűnt a térképről. Itt-ott ugyan még állanak egyes házak vagy házesoportok, a melyeket megkímélt az általános pusztulás, de ezek a romváros

térképén legföljebb csak apró pontokat alkothatnak. Az a remény, hogy nagy területeken végzett robbantások révén legalább a gazdagok villanynegyedét megmenthetik, szintén csalókanak bizonyult, mert a szél a lángokat keresztülcsapta az oly nagy fáradtsággal előállott réseken, úgy hogy romokban hever immár az a negyed is, amelyben a milliomosok híres magánpalotái álltak. Azoknak az embereknek a számát, kik a legutolsó éjszakát nyilvános parkokban vagy más köztereken a szabad ég alatt töltötték, 300.000-re becsülik. A katonaság által a hajléktalanok rendelkezésére bocsájtott sátrak megközelítőleg se bizonyultak elegendőnek és mindenfelé sajátságos primitív szerkezeteket lehetett látni, melyeket a szabadban tanyázó emberek felállítottak, hogy a hideg ellen védekezzenek. Lepedőkből, gyapjutakarókból, aszalterítőkből és más efélékből botok és póznák segítségével sátraikat rögtönöztek, de e könnyű alkotmányok legnagyobb része nem volt képes ellentálni az időjárás viszontagságainak és a lakosságot nem védelmezte meg.

London, április 21. Az éj folyamán végre az a hír érkezett San-Franciskóból, hogy sikerült a tűzvést elfojtani, a város egyik sarkára korlátozni. Sajnos, már későn érték el ezt az eredményt, mert jó háromnegyedrészre a városnak elpusztult s talán éppen azért szűnt meg a tűz, mert már nem talált több táplálékot. Most látni csak igazán, hogy mennyivel nagyobb kárt okozott a tűz még magánál a földrengésnél is. Ezt jelentette tegnap a san-franciskói polgármester is a köztársaság elnökének. Időközben a városban a rendet is helyreállították és a polgármester lemondott arról, hogy a városba újabb csapatokat küldjenek. Élelmiszerekben azonban még mindig nagy a hiány és a szabadban tanyázó lakosság a legszükségesebbet is nélkülözi.

San-Francisco, április 21. (Délelőtt fél 11 órakor.) A tűz az egész kereskedői negyedét, a legszebb villákat és számos bérházat elhamvasztott. Az ugynevezett misszionárius negyed felett már tiszta az ég és úgy látszik, hogy ott a tűz már elaludt. A tűznek tovaterjedését a nyugati városnegyed felé immár sikerült megakadályozni. A rendőrfőnök jelenti, hogy a rend páratlan a városban. A városi tanács jelenti, hogy a Golden Gate-téren tartózkodó hajléktalanok száma mintegy 200,000.

Segélyezés és mentés.

Newyork, ápr. 21. San-Franciscóban a tűz még mindig két irányban terjed, de már nem olyan nagy mértékben, úgy hogy remélik, hogy a városnak egy negyedét megmenthetik. A rendőrség az összes élelmiszeradományokat lefoglalta és takarékosan osztja ki az inségben lévők között. A kormány megparancsolta a tiszteknek, hogy Seatleban és Los Angelesban élelmiszereket vegyenek. Egy millió adag katonai élelmiszer utban van San Francisco felé. A kormány egy tisztviselőt küldött San-Franciskóba, hogy módját ejtse annak, miként lehet a segélyezést legjobban intézni. Egy újabb csapat is indult San-Franciskóba.

Washington, ápr. 21. Hivatalos közlés jelenti, hogy San-Franciscóban nincs szükség a külföld segítségére, miután az Egyesült-Államok a szükséges segélyről

gondoskodhatnak. Mindenfelől nyújtanak segélyösszegeket, Roosevelt 1000 dollárt ajándékozott, Carnegie András, a Standard Oil Company és az United States Steel Corporation egyenként 100,000 dollárt.

London, április 21. A péküzleteket és tejméréseket katonai ellenőrzés alá helyezték, mert az árak nihetetlenül nagyok és ezekben az üzletekben zsarolják az embereket. Tegnap délelőtt egy kenyérért hat és egy zsemlyéért két koronát kértek. Azok a katonai segélycsapatok, amelyeket San-Franciscoba indítottak, még nem érkeztek oda.

Bréma, április 21. Itt ma egy jótékonsági egyesület nagy bizottságot alakított, amely egész Németországban akciót indít a katasztrófa áldozatainak felsegélyezésére. Az első adakozók a brémai és más németországi hajóstársaságok voltak, amelyek ma ötszázezer márkát juttattak a nagybizottsághoz.

Ausztria-Magyarország részvéte.

Bécs, ápr. 21. Goluchovszky Agencer gróf külügyminiszter ma kábeltáviratban meghívta Hengelmüller Lászlót, Ausztria-Magyarország amerikai nagykövetét, hogy fejezze ki a súlyos csapás felett Roosevelt Tivadarnak, az Egyesült Államok elnökének a kettős monarchia részvétét.

A cár részvéte.

Pétervár, április 21. (Távirati Ügynökség.) Miklós cár Roosevelt elnökhöz táviratot intézett, amelyben részvétét fejezi ki a san-franciscói katasztrófa alkalmából. A washingtoni orosz nagykövet megbízást kapott, hogy az orosz kormány részvétét az Egyesült-Államok kormányánál tolmácsolja. Hasonló célból gróf Lamsdorff külügyminiszter tegnap meglátogatta az Egyesült-Államok nagykövetét, aki e látogatást viszonzta és megköszönte az orosz kormány részvétét.

Borzalmas jelenetek.

Newyork, április 21. A san-franciskói menekültek iszonyu leírást nyújtanak a város lakóinak nyomoráról. Az elektromos vezeték letépett sodronyai veszélyeztetik a lakók életét. Hullák százával hevernek az utcákon. Az a veszély fenyeget, hogy az éhínséget dögvész tetézi. A menekültek azt mesélik, hogy a földrengés oly hatalmas volt, hogy a san-franciskói öbölből halakat vetett ki a víz a város utcáira. A vízhiány oly óriási, hogy a lakosság pocolyákból kénytelen inni. Leírhatatlan hőség fokozza a városban maradtak szenvedéseit. Sok sebesült az utcán veszett el. Azok is, akiknek sikerült megmenekülniök, leírhatatlan kinokat szenvedtek.

New-York, április 21. San-Franciscóban a hajléktalanok és sebesültek ápolására három mentőállomást állítottak fel. Az utcákon még sok hulla hever temetetlenül. Katonák kivont fegyverrel kényszerítik a lakosságot, hogy segítkezzenek a temetésnél. Mindenki legalább egy óra hosszat tartozik sírt ásni, akit a katonák erre felszólítanak. A mikor tegnap a vághídon kiűtött a tűz, mintegy 300 darab vágásra szánt marha kiszabadult és végigrohant az utcákon, mindent elsöpörve, ami útjába akadt. Egy bivaly átdőlt egy embert és azt hiszik, hogy ily módon még vagy 10—12 ember megsebesült.

versenyt tartani e hó 22-én, vasárnap délután öt órákor, az iparosház nagytermében. A nagy művelővel kecsgető műsort már ismerttettük. Helyárak: I. számított ülőhely 8 korona, II. számított ülőhely 2 kor., III. számított ülőhely 1 kor., karzat 1 kor., állóhely 60 fillér. A tiszta jövedelem az ifjusági műkedvelő dal- és zenekör utazási alapja gyarapítására fordíttatik. A jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében vasárnap délelőtt előre válthatók.

Művészeti szövetség a délvidéken.

(Uj kulturális mozgalom Araden.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 21.

Az az életrelő és nagy célokat szolgáló kulturális mozgalom, amely egy művészeti szövetségnek a délvidéken való megalkotását és ennek keretében egy Araden létesítendő képző- és iparművészeti társulat megalakítását tűzte célul maga elé, ma talált először megnyilvánulásra azon az értekezleten, amelyet az előzetes teendők megbeszélése céljából ma délután tartottak meg a Tóth féle vendéglőben.

Az értekezletet, melyen az aradi művészen kívül számos érdeklődő is megjelent, Csánk Lajos korelnök nyitotta meg, ami után az eszme felvetője, Kaszab Géza adta elő a terveket, amely szerint a szövetséget s egyelőre főleg az aradi művészegyletet megalakítandónak véli. A tervezet lényege az, hogy a társulat két irányban fejtsen ki működést: képzőművészeti és iparművészeti téren. Aradi és fővárosi művészek művelői rendezendő tárlatok, az új művészi irányok legméltóbb képviselőinek bemutatása, a művészi ipar fejlődése és meghonosítása, szóval mindazon pontok képezik a működési programot, amelyek a fővárosi egyletek szem előtt tartanak. Arad intelligenciája elég garancia, hogy az egyület életképes lesz. Ami pedig a később megalakítandó művészeti szövetséget illeti, abba Délmagyarország minden nagyobb és intelligensebb városát bele lehetne vonni. Indítványozza a szülő, hogy az értekezlet elvben mondja ki az alakítás szükséges voltát s küldjön ki egy szűkebb bizottságot az alapszabálytervezet s más előzetes teendők elkészítésére.

Staubert József helyesli az Aradi Művészeti Egyesület hivatalosan még mindig nem szünetelt meg, elsősorban annak feloszlatását tartja szükségesnek, nehogy az új társulat megalakulása elé akadályok gördüljenek. (Helyeslés.)

Weiss Hugó nemcsak a képző, de a szülőművészeteket is belevonná a működési körbe. Ezzel szemben Stengl Andor elsősorban a megalakulást tartja szükségesnek. Csánk Lajos szerint elsősorban a közönség megnyerésére kell súlyt fektetni.

Matosik Márton és Farkas Ferenc felszólalásai után az értekezlet az előadó indítványát fogadta el s a megalakulás előmunkálataival Urhegyi Alajost, Németh Lajost, Jankó Gyulát és Kaszab Gézát bízta meg, egyúttal feladattukká téve, hogy a régi művészegylet feloszlatása iránt annak vezetőinél lépéseket tegyenek. Erre Csánk Lajos korelnök az ülést bezártta.

Jelen voltak: Albert Andor, Auszterweil László dr., Balla Frigyes, Bíró Ernő, Csánk Lajos, Farkas Ferenc, Hunyár Algernon, Jankó Gyula, Kaszab Géza, Keller Gyula, Losonczy Zoltán, Matosik Márton, Németh Lajos, Pivny Aladár, Ring Géza, Schoor Lajos, Staubert József, Stengl Andor, Urhegyi Alajos, Weiss Hugó.

A fazék körül.

Sokat emlegették, talán komolyan is hittek a létezésében — most azonban az övek lett a husos fazék, az isteni bögre, a hatalom kerek edénye. A mamelnok táplálkoznak belőle: abból, amit a kormány behullatott.

Sokat szidták, gyűlölték ezt az edényt, s mihelyt a régiok elhagyták, milyen nagy mohósággal lepték körül az ujak. Ki ezt, ki azt akar kanalizálni belőle. S akármilyen szokatlan, hogy ők kormánypartiak legyenek — ezt az egyet a legtermészetesebbnek találják a világon.

A husos fazék, az erkölctelen bögre pedig ezt gondolja magában:

— Mindig tudtam: akik engem legjobban szidnak, — azok szeretnek a legjobban . . .

Herczeg Ferenc visszavonul.

(Nem aspirál mandátumra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 21.

A magyar íróművészet és a magyar publicisztika büszkesége: Herczeg Ferenc visszavonul a politikától. Vérbeli írónak sohasem kedvező talaj ez a tömörked apró intrikával, személyi áskálódásokkal, túlekedésekkel dus terrénnum, amely olesó népszerűséget hoz csak, de igazi babérral nagyritkán.

Herczeg Ferenc a pécskai szabadelvűpárt elnökehez, Krípp Józsefhez intézett levelében adja tudtul elhatározását, amely a magyar irodalomnak csak nyereséget jelent, ha a parlamentre nézve veszteség is. Az érdekes levél következőképen hangzik:

Nagyságos Krípp József urnak, a szabadelvűpárt elnökének, Magyar-Pécska.

Tisztelt Barátom!

A király felelős kormányt nevezett ki és minden magyar embernek oka van rá, hogy örömmel fogadja a hosszú és súlyos válság megoldásának ezt a módját. Az országos szabadelvűpárt nem vehetett részt a váratlan fordulat előidézésében és így, a politikai logika törvényei szerint, nem is vállalhat felelősséget az új alakulás jövőjéért. Mivel azonban másrészt arra sem vállalkozhatik, hogy akadályokat gördítsen az új felelős kormány által képviselt hatvanhetes politika érvényesülése elé, tehát a párt becsületesen és költségen levonta helyzetéből a végső következtetéseket és kimondta saját feloszlását.

Az utolsó értekezleten a párt egyes tagjainak belátására és jóízlésére bízott, hogy tetszésük szerint állást foglaljanak a megváltozott helyzettel szemben. Én a magam részéről úgy kívánok élni eme szabadságommal, hogy eleget teszek egy Előttem is ismeretes régebbi vágyamnak és felvonulok a politikától. A küszöbön álló képviselőválasztások alkalmából tehát nem aspirálok mandátumra.

Midőn ezt szíves tudomásodra hozom, egyszerűm indítványomat mondok neked és pécskai politikai barátainak. Köszönöm a

pécskai szabadelvű pártnak az áldozatkész és megkapó szeretetnek ama számtalan jelét, melylyel engem valóságos elárasztottak. De meg kell köszönnöm a pécskai kerület ellenzéki pártjainak is, még pedig a függetlenségieknek épügy, mint a román nemzeti szociálistáknak, hogy a legszénvedélyesebb politikai cök idején is olykor tüntetve megbecsültek, igénytelen személyemben a magyar írók becsületes embert.

Sajnálom, hogy a közelmúlt szerencsétlen politikai viszonyal közepett nem ápolhattuk a kerület jogos helyi érdekeit olyan mértékben, amint azt más viszonyok közt talán megtehetők volna. Reményilem, hogy utódom a kerületben szerencsésebb lesz e tekintetben.

Szívéből köszönt igaz hived:

Budapest. 1906. ápr. 15.

Herczeg Ferenc

Egy ékszerész öngyilkossága.

(A szerelem halottja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 21.

A főváros széles köreiből ismert, vagy inkább flatalember vetett ma önkézüleg véget életének Lipp Gyula, egy előkelő belvárosi ékszerész tulajdonosa. Tettéknek okát nem tudja, állítólag reménytelen szerelem kergette a halábra. Az öngyilkosságról alábbi tudósításunk szól:

Ma déiben Lipp Gyula fővárosi ékszerész Koronaherceg-utca 18-ik számú üzletében lőtte magát és rövid idő múlva meghalt. Öngyilkos vigkedélyű flatalember volt, a senkisémet hitte, hogy ilyen végzetes lépést szánja el magát. A szerencsétlen fiatal önkéntességi évének lezolgáltatása után átvett özvegy édesanyjától a Koronaherceg utcai üzletet s azt Ernő öcsésével együtt vezette tovább. Az üzlet — amelyet 1849-ben alapított az öngyilkos apja — egyike a főváros legkeresettebb ékszerüzleteinek és évenként tekintélyes jövedelmet hoz tulajdonosainak. Lipp Gyula ilyen módon megengedte magának azt a költséges életmódot, amelyet már övek óta folytatott. Állandó vendége volt az éjjeli mulatóhelyeken és gyakran reggelig elpezsgőzött barátai és társaságában. Am azért jó üzletember volt. Ha teendő úgy hozták magukkal késő éjszakaiig is eldolgozott és ilyenkor abban hagyta mulatásokat.

Az öngyilkosnak önkéntes korában ékes afférje volt, amelyről sokat beszéltek Kárpátszéken. Egy önkéntes társával nagy mulatást csapott egyik fővárosi vendéglőben és széles jókedvében nem respektálta még a vendéglőben lévő felebbvalóit sem. Éjjeltájban amikor már nagyban csapdosták a poharakat, amelynek egy pár tükör is áldozatul esett, egy dragonyos főhadnagy tért be a vendéglőbe, nem tetsző tekintettel nézett végig a mulató társaságon. Lipp odaszólt társaihoz, hogy szőlítsák fel igazolásra a tisztelet, mert neki gúnyos a viselkedése és azt hiszi, hogy tisztázni hába ütözködött szélhámos. Majd hirtelen felugrott az asztaltól és a tisztelet elé ugorva, igazolásra szólította fel:

— Maga nem tiszt, hanem közönséges szélhámos. Tiszt nem így ütözködik, mint maga!

A dragonyos főhadnagy magából kikelve ugrott fel az asztaltól és rendreutasította az önkéntest. Ez felhevült állapotban keményerővel vágott vissza és a vendéglő közönségéhez fordulva megismételezte azt a kijelentését, hogy a tisztelet szélhámos.

— Jöjjön velem a kaszárnyába és igazolj!

magát! Ott majd kiderül, hogy közönséges esaló.

A dragonos főhadnagy erre odaintette a pincért és kocsit hozatott.

— Együtt megyünk a kaszárnyába — szólt szigorúan az önkénteshez.

— Parancsára főhadnagy ur — válaszolt nyugosan és kocsira ülve, elhajtottak a kaszárnyába, ahol az ügyeletes tiszt fogadta őket.

A főhadnagy bemutatkozott és elővette irásait, amelyből kétségtelenül kitűnt, hogy a főhadnagy a 8. dragonos-ezredben szolgál.

— Hab! acht! — kiáltotta ezután a főhadnagy Lippre.

Az önkéntes vigyázz állásba vágta magát és tisztelgett a főhadnagy előtt, aki egy ideig nyugosan nézett reá, majd hirtelenül kétszer elütötte.

Lipp Gyula meg se moccant, hanem másjelentést tett az esetről ezredesének. Az ezután a katonai becsületbíró elé került, amely megengedte Lipp Gyulának, hogy elhagyja a főhadnaggyal. A párbajban a főhadnagy sebesült meg, akin az önkéntes götyje veszélyes sebet ütött. Lipp Gyulát az eset vége óta is tiszté nevezték ki, ami nagy feltűnést keltett katonai körökben.

Ma a reggeli órákig mulatott Lipp Gyula, majd hazament Magyar-utca 27-ik szám alatt levő lakására, ahol anyjával és testvérével lakott. Alig egy óra múlva ismét elment hazulról. Az öngyilkosságot délelőtt feltizenként órákor követte el az ékszerüzletben. Öcsjét elküldte a Kereskedelmi Bankba, Cséh József nevű segédjét pedig az üzlet hátsó helyiségébe és egyedül maradván, kétszer halántékán lőtt magát. A segéd a lövések zajára rémülten roant előre, ahol főnökét a bársonykarosszékben találta. Az öngyilkost haldokolva szállították a városi kórházba, ahol nemsokára meghalt. Temetése holnap délután lesz.

Levelet nem hagyott hátra. Azt hiszik, rejtélyesen szeretőt s ez vitte a halálba.

Apponyi a királynál.

Az új horvát miniszter.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 21.

Tegnap délután minisztertanács volt, amely több mint négy óra hosszáig tartott és az esti órákban végződött. A hosszú tanácskozás tárgyát főképen gazdaság-politikai kérdések képezték, nevezetesen a kereskedelmi szerződések dolga és az Ausztriával való gazdasági viszony rendezése, amelyre nézve a kormány legközelebb megteszi a kezdeményező lépéseket. Ebből a célból a közgazdasági tárcák miniszterei a jövő héten Bécsbe utaznak.

Miniszterek a királynál.

Bécs-ből táviratozzák: Apponyi Albert gróf és Jekelfalussy Lajos miniszterek ma délután Bécsbe érkeztek.

A honvédelmi miniszter délután látogatást tett Pitreich hadügyminiszternél, akivel hosszasan tanácskozott.

Apponyi gróf délután kihallgatáson volt a királynál, hogy a szatmári püspökség ügyében előterjesztést tegyen. Mayer Béla, az új szatmári püspök ugyanis lemondott a püspökségről.

Az új horvát miniszter.

Zágráb-ból táviratozzák: Tegnap este Fejacevich Tivadar gróf horvát bannál tanácskozás volt, melyen Josipovich Imre

volt horvát miniszter fiának, Josipovich Gézának ajánlották föl a miniszteri tárcát.

Josipovich Géza elfogadta a miniszterséget, és minthogy Wekerle Sándor kormányelnök fölterjesztette már kinevezését a királynak, Josipovich még az éjjel Bécsbe utazott, hol vasárnap leteszi a hivatali esküt a király kezébe.

Hadik János gróf székfoglalója.

Hadik János gróf belügyi államtitkár, aki már tegnap elfoglalta hivatalát, ma fogadta a minisztérium tisztikarának üdvözlését. Bezerédy Viktor miniszteri tanácsos beszédére Hadik gróf a következő érdekes választ adta:

— Nagyon köszönöm a meleghangú üdvözlést és bizalmat, melyet méltóságod irántam kifejezni szives volt. A belügyminisztérium a bíróságok mellett első sorban van arra hivatva, hogy a jogrend és közszabadság biztosítékainak sértetlensége fölött őrködjék és hogy mint a törvények őre és végrehajtója, az állami és önkormányzati érdekek nagy kapcsa, maga is az alkotmányos szellem terjesztője és magának az alkotmánynak egyik legfőbb oszlopa legyen.

Beláthatatlan az a rombolás és pusztulás, ha a törvény e helyről sértetik meg. A belügyminisztérium legközelebbi sürgős feladata lesz az alkotmányos rend helyreállítása és az önkormányzati jogok és összes alkotmányos szabadságaink biztosítására szolgáló törvényhozási intézkedések előkészítése. E mellett itt kell elvégeznünk a választási törvény reformjának szükséges előmunkálatait, nagy gondal és előrelátással azért hogy egyrésztől a nemzeti demokrácia szelleme hassa át intézményeinket, másrésztől a megalkotandó törvény a nemzeti állam léteérdekeit ne csak ne veszélyeztesse, hanem ennek erőforrása legyen. Intézményeikkel kell biztosítani az országot aziránt, hogy csapkodjanak bármiként a politika hullámai: az állami rend és a törvények uralma érintetlen és zavartalan maradjon.

E nagy munka keresztülvitelére vállalkozott Andrássy Gyula gróf. Az a feltétlen bizalom, amelylyel politikája iránt viseltetem és az az őszinte ragaszkodás, mely személyéhez köt, bátorított föl arra, hogy munkatársa legyen a föladatak megoldásánál. E föladatak oly nagyok, hogy egyes emberek ereje el nem bírja, de az erők összefogásával meg lehet közelíteni. Lásunk tehát a munkához mindannyian a nagy nemzeti célok szolgálatára.

E szavakkal, melyek a megjelentekre nagy hatást tettek, a tisztelgés végét ért.

Sélley el'én.

A függetlenség-párt és a néppárt tagjai körében mozgalom indult meg az iránt, hogy fölkerik Andrássy Gyula gróf belügyminisztert, helyezze nyugalomba Sélley Sándor belügyminiszteri adminisztratív államtitkárt, mivel aggasztónak tartják, hogy a régi rendszernek ez a tipikus alakja továbbra is vezető szerepet vigyen az ország adminisztrációjában.

A függetlenségi párt körében egy-szersmind újra fölledt az a kívánság, hogy az egyik belügyi államtitkárságot, tekintettel a belügyminisztérium nagy je-

lentőségű politikai hivatására, függetlenségi politikussal töltsék be.

A horvát országgyűlés feloszlata.

Zágráb-ból táviratozzák: Ma oszlatták fel a horvát-szlavon országgyűlést királyi kéziratral, mely egyttal az új országgyűlést május 10-re hívja össze. A választások május 3-án és 4-én lesznek.

Az új országgyűlés első dolga lesz a magyar országgyűlésbe küldendő negyven képviselő megválasztása.

Egy felköszöntő.

*

Mikszáth a Daniel-Neuman-párról.

Báró Dániel Tibor esküvőjén Neuman Margit kisasszonnyal Aradon, Mikszáth Kálmán, a ki mint násznagy szerepelt, a minorita-temp-lomban véghezment fényes esküvő után a disz-ebéden a következő pohárköszöntőt mondta az új párra:

Tisztelt hölgyeim és uraim! Egy mai lap vegyeseiben olvasom, hogy Graetke nevű német tudós éveken át tanulmányozta és figyelte a fák növést, ágazását, a nélkül, hogy akár nagyítóüveggel, akár pusztán szemmel észre-vette volna a növéstüket, oly titokzatosan törté-tenik ez a természet csodás törvényei rend-jén. Nem nyilatkozom erről a tudósról. Meg-lehetősen unalmas dolgot végzett. De legalább lehetővé tette a német tudománynak bebizo-nyítani idővel, hogy a fák voltaképpen nem is nőnek. (Derűtség.) És én ezt nem is bá-nom. Mindössze azt akarom most konstatálni, hogy egy fa mégis nő, ágazik a szemnek lát-hatólag is, és ez a — családja. (Élénk tet-szés.) Egy ilyen gyönyörködtető látvány van éppen a szemünk előtt. A Dániel-család bá-rósága óta az első ágat bocsátja most ki a mellettem ülő fiatal pár személyében. Lehet-ne mondani, hogy a báró Dániel-család valójában most kezdődik, mert Dániel Tibor az első Dániel báró, a kinek már fényes őse is van, a miije még Dániel Ernőnek nincs, és ez éppen Dániel Ernő, Magyarország érdemekben gazdag volt kereskedelmi minisztere. (Él-jenzés.)

A házasság bizonyára a legfontosabb és legszebb institúció az emberi társadalomban, bár kétségkívül a szabadságok némi megszorításával jár, de ezek a megszorítások olyanok, hogy még a vis-à-vis ülő Barabás Béla volt képviselőtársam is alájuk veté ma-gát. (Élénk derűtség.) Különben nem az a célo-m, hogy formálódásait, édességeit lefes-sem, hanem hogy felhasználva az ünnepélyes, sőt megható pillanatot, midőn az új pár föl-keelve a családi asztaltól, elröpül innen új fészkebe, értük egy poharat üritsek és hogy néhány szóval jelezsem ezt a pillanatot.

Azért tehát, mielőtt elindulnátok, ősi szokás szerint van még egy-két szavam hoz-zád kedves öcsémuram Dániel Tibor báró s te hozzád kedves hugomasszony, Margit, Dániel báróné, ugy is mint násznagnak, ugy is mint talán az egyetlen legtapasztaltabb em-bernek ebben az országban, a ki a legtöbb leányt adta férjhez és a legtöbb legényt há-zasította meg. (Felkiáltások: Hogy-hogy? Halljuk az indokolást!) Vagy negyven kötetnyi elbeszélő művemben egyebet se csinállok, tisztelt hölgyeim és uraim, mint házaitom az alakjaimat (Zajos derűtség.) s ezek közt egy sincs, a melyik ne volna szerencsés, derűs, vidám egü házasság, miért lenne boldogtalan

éppen ez az egy, melyhez csak a tollam nem járul hozzá, de szívem és fantáziám ragyogó folytatást sző neki?

Hozzátok intézvének néhány szót, tőbebet úgy se tudok mondani annál, a mit az itt jelenlévő főtisztelendő prior ur oly tömören és magvasan emelt ki az imént az oltárnál; legjobb volna, ha egyszerűen azt a gyönyörű beszédet ismételném. Hiszen ismételhethetem. De lehet is a papoktól valamit elvenni! (Zajos, szünni nem akaró derűtség.) Én arra vállalkozni nem merek.

Élek tehát a magam szavaival s kívánom kedves öcsém Tibor, hogy maradj meg azon a pályán, a melyen olyan szépen elindultál s melyen apád nyomdokai vezetnek. Nem mondom, hogy lánolj hazadért, mert ez pleonazmus volna, hiszen elég, ha valakinek *aradi lány* a neje. Hanem igenis szeresd a közügyeket és az igazságot azokban. És főleg gondold azokra a kötelességekre, melyeket a vagyon és a származás hárit egy nemes ember vállaira s gondold meg azt, ha a szerencse bármily magasra visz is, ha száz babér takarja fejedet, ha éljen-zugásra kelsz, ha az emberek lábaidnál tömjéneznek is, hogy mindez csak füst és hang és mindentől csak egy igazság fog lesűrődni az élet végén, hogy az embernek utójára is csak egy igaz barátja van; — és az a felesége. Légy jó és gyöngéd iránta; bánatának enyhítője, örömeinek szerzője. Te pedig kedves hugomasszony Margit, egyet vigyázz meg az életben, hogy az asszonynak egy nagy ereje van: a kedves otthon, ez az az oázis, a hol az elfáradt, elkeseredett férfi mindig felfrissülhet és új erőre kaphat. A te birodalmad a te erősséged. A te birodalmad pedig csak az a kis terület, melyet a házi lámpád szelid fénye megvilágít. Ezt a kis területet tartsd derűben, tartsd tisztán, kívánatosnak, melegnek, enyhadónak, s akkor őt soha el nem vesztethed. A házi lámpa szelid fénye mindenkor visszahozza. A kit az vissza nem vezet, azt a csillagzat se vezeti. Mert az már rossz csillagzat. A sirig tartó boldogságtokra üritem poharamat.

Ennek a felköszöntőnek érdekességét emeli az, új Mikszáth Kálmán szószerint kötetefte *az Ujság* mai számában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Kere április 22-én vasárnap d. u. 3 órakor a kör helyiségében tartja rendes közgyűlést. A közgyűlésre a kör összes rendes, tiszteletbeli és pártoló tagjait ez uton is meghívjuk és minél számosabb megjelenésre kérjük. *Tedeschi* Viktor elnök, *Faragó* Rezső titkár.

(*) A polgári nőegylet közgyűlése. Van szerencsénk az egylet tagjait tisztelettel értesíteni, hogy a Polgári jótékony nőegylet közgyűlést április 22-én délelőtt 10 órakor (és nem 10 órakor, a miként az tévedésből a lapokban hirtetve volt) tartja meg a városháza I. emeleti tanácstermében. A védasszonyokat kérjük, miszerint 11 órakor a polgármester szobájában előzetes értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

(*) Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület április hó 28-án délután 4 órakor a városháza termében tartja rendes közgyűlést, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja: *özy*, *Hausler* Károlyné elnök, *Kovács* Vince titkár. A közgyűlés sorrendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár évi jelentésének felolvasása. 3. A pénztáros jelentése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A tisztviselők és a választmány megválasztása. 6. Indítványok.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési-egylet április hó 22-én, d. u. 3 órakor saját helyiségében (Sina-utca) tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

Károlyi Gyula főispán

Harminckét főispán kinevezése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 21.

Aradvárosnak és Aradvármegyének immár van új főispánja: a király *Károlyi* Gyula gróf mácsai nagybirtokost, a magyar főrendiház tagját kinevezte a két törvényhatóság főispánjává és a hivatalos lap holnapi száma már közölni fogja a kinevezést, harmincegy másik kinevezéssel együtt.

A *Visárhelyi* Béla lemondásával megüresedett díszesállásra kezdettől fogva *Károlyi* Gyula gróf volt a legkomolyabb jelölt. *Károlyi* Gyula azon rövid idő alatt, mióta a közéleti forumon szerepel, kétségtelen tanujelét adta annak, hogy nemcsak igen rokonszenves, önzetlen és képzett főúr, hanem erős szervező talentum is, aki bizonyára két törvényhatóság élén is meg fog felelni az állásával járó feladatoknak.

Az új főispán mintegy két év óta szerepel Aradvármegye közéletében. A múlt évi választások alkalmával megkínálták az egyik kerület képviselőjelöltségével, ő azonban nem fogadta el, mert nem akarta tevékenységét egy irányban lekötöni, hanem a Tisza- és később a Fejérvár-kormány ellen erős és egységes vezetéssel bíró megyei ellenzéket szervezett. Politikai hitvallásával eleinte az *Andrássy* Gyula gróf vezetése alatt álló diszidens táborba sorakozott és csak később lett a függetlenségi eszméknek lelkes híve, amelyeknek azután Aradmegye több előkelő fiatal földbirtokosát is megnyerte.

A hivatalos holnapi számában megjelenő fölmentésekről és kinevezésekről fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

A hivatalos lap tegnap husz főispán felmentését közölte, holnap pedig ismét hét főispán felmentését adja hírül. Fölmentette a király állásaiktól: *Horváth* Béla esztergommegyei, *Hámos* László gömöri, *Szmrécányi* Arisztid liptói, *Bartal* Aurél pozsonyi és pozsonymegyei, *Ernusz* József vasmegyei, *Kürthy* Lajos zólyomi és *Péter* Pál ujvidéki főispánokat.

A fölmentéseket *harminckét új főispán kinevezése követi.*

Abaujtona megye és Kassa város: *Rakovszky* Endre alispán,

Alsófehér megye: *Kemény* Árpád báró földbirtokos,

Arad megye és Arad város: *Károlyi* Gyula gróf nagybirtokos,

Bars megye: *Kazy* János nyugalmazott főispán,

Békés megye: *Fábry* Sándor dr. alispán,

Bihar megye és Nagyváradi város: *Glatz* Antal földbirtokos,

Csanád megye: *Návay* Tamás földbirtokos,

Esztergom megye: *Gyapay* Pál volt országgyűlési képviselő,

Fejér megye és Székesfehérvár város: *Széchenyi* Viktor gróf földbirtokos,

Gömör megye: *Fáy* Gyula volt országgyűlési képviselő,

Győr megye és Győr városa: *Lippay* Géza földbirtokos,

Háromszék megye: *Elekes* Béla itélőtáblai bíró.

Hont megye és Selmec- és Bálabánya városok: *Lits* Gyula nyugalmazott főispán,

Iász Nagy-Kun-Szolnok megye: *Almá* Imre gróf földbirtokos,

Kisküküllő megye: *Kemény* Akos báró földbirtokos,

Kolozs megye és Kolozsvár város: *Bánffy* Miklós gróf volt országgyűlési képviselő.

Komárom megye és Komárom város: *Kálmán* Rudolf volt országgyűlési képviselő,

Liptó megye: *Palugyay* Móric földbi- tokos,

Nyitra megye: *Markhot* Gyula alispán,

Pest vármegye és Kecskemét város: *Gulner* Gyula nyugalmazott államtitkár,

Pozsony megye és Pozsony város: *Bittó* Dénes volt országgyűlési képviselő,

Sáros megye: *Semsey* Boldizsár volt országgyűlési képviselő,

Szatmár megye és Szatmár város: *Falussy* Árpád dr. budapesti ügyvéd,

Szepes megye: *Salamon* Géza földbirtokos,

Szolnok-Doboka megye: *Wass* Béla gróf földbirtokos,

Turóc megye: *Justh* Ferenc volt országgyűlési képviselő,

Udvarhely megye: *Ugron* Akos országgyűlési képviselő,

Ung megye: *Sztáray* Gábor gróf földbirtokos,

Vas megye: *Beszerédj* István alispán,

Zemplén megye: *Metzner* Gyula földbirtokos,

Zólyom megye: *Osztrólczy* Miklós volt országgyűlési képviselő,

Ujvidék város: *Balla* Aladár ügyvéd.

HIREK.

Írók a politikában.

Arad, április 21.

Herczeg Ferenc visszavonul a politikától. Ez a hálátlan mesterség, a melyben csak ravasz diplomaták, vagy merész demagógok jutnak érvényesüléshez, nem terem babért annak, aki többre értékeli az apró lelki gyönyörőségeket, mint a népkégy széles tündérének egy-egy futó mosolyát. Soha még író nem jutott odáig, hogy elmondhatta volna parlamenti működéséről, hogy az virágot termelt neki. Béranger, aki csak az írásaiban politizált, fogságot szenvedett s népszerűségét is megkoptatta az idő. Lamartin, miután egyszerre tíz kerület akarta képviselőjéül választani, a februári forradalmat követő júniusban már annyira kiesett a népkégyből, hogy népszerűségével kenyerét is majdnem teljesen elvesztette. Jókai Mórnak is csak tövist hozott a politika. A példák százai bizonyítják, hogy a muzsák csókjával nem jár együtt Politika istenasszonynak a szereleme.

Herczeg Ferenc is belátta ezt az

igazságot és visszavonul a közélet-től. Több időt szentelhet az írásainak és ebből a szempontból szinte örömteljes eseménynek lehet nevezni ezt az elhatározást. De ha mélyebben szántunk a dolgok lényegébe, lehetetlen észre nem vennünk, hogy ez a visszavonulás voltaképpen szomorú körülménye a magyar közélet hanyatlásának. Az az író, aki öntudatos büszkeséggel vallhatja magát a szellemi arisztokrácia tehető tagjának, az az író nem akar helyet foglalni a parlamentben, mert látja, hogy a kiabálókkal kiabálni kell, a tombolókkal tombolni; az üres emberekkel, a könnyű fajsúlyuakkal harcot felvenni nem akar, de nem is tud, mert hiszen Magyarországon az akadémikus érvek sorába emelkedett a személyek ellen irányuló piszkolódás, a gyanúsítás, a sértegetés. Az, amit izlésnek neveznek, az a magyar parlamenti életben az izléstelenség egyenértéke lett. És — hogy ott végezzük, ahol kezdenünk kellett volna — Magyarországon nincsen is parlamenti élet. Esztendőök óta nem látunk egyebet, csak eszeveszett kavarodást, kicsinyes aspirációknak érvényesülés után kapkodását, bizalmatlanságot, hiteltenséget és sarat. Sok, sok sarat, amelyet sikeresen dobálnak egymásra a közélet szereplői, — hiszen mindig ragad valami.

Izléses embernek, a szellem arisztokratáihoz tartozónak lehangoló, elkeserítő látvány az ilyesmi. Herczeg írta meg egyszer a vízcsöppben élő társadalmak természetrajzát egy novellában. Most belekóstolt és beleunódott maga is ebbe a mesterségbe. Örülünk, hogy visszavonul. De szomorkodnunk kellene.

— **Andrássy Gyula jelölése.** *Kassá-ról* aviratozzák: *Hadik* Béla gróf nem fogadván el a kassai képviselőjelöltséget, lajánlották *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszternek. *Andrássy* elfogadta a jelöltséget.

— **Aradi képviselőjelöltek.** *Facsetről* ma érkezett haza *Nemess* Zsigmond dr., a kerületi országgyűlési képviselője, aki kijelentette, hogy sem a régi kerületében, sem máshol nem lép föl. *Facseten* a kormánypárt valószínűleg *Fridu* Frigyes dr. temesvári ügyvédet, a román *Borán* Miklós nagyszalontai ügyvédet jelölik. — *A végvári* kerületben a románok *Boku* Izvért, az aradi Tribuna szerkesztőjét jelölték föl. — *Dániel* Tibor báró a császári kerületben lép föl. — *A battonyi* kerületben *Müller* Károly aradi ügyvédet jelölik. *Müller* azonban kijelentette, hogy nem vállal jelöltséget. — *Jószáshelyen* nagy lelkesedéssel fogadták *Már* Nándor alkotmánypárti jelöltet, aki holnap Buttyinban és Nagyhalomgyon mond programbeszédet. *Oncu* Miklós román jelölt mellett fellép *Szombati* György, a kerület volt képviselője is.

— **Kossuth Ferenc az ujaradi kereskedőkhöz.** Az *Ujaradi Kereskedők Köre* e hó 10-én *Hackel* Ignác elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen *Beoka* Iván titkár indítványára elhatározták, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztert kineveztetése alkalmából üdvözlik. A határozat értelmében *Hackel* Ignác elnök a következő táviratot küldte *Kossuth* Fe-

re: Határtalan lelkesedéssel és törhetetlen ragaszkodással üdvözöljük kineveztetését, mint nemzetünk felvirágztatásának zálogát. Az Ujaradi Kereskedők Körenek nevében *Hackel* Ignác elnök.

Az üdvözlésre tegnap érkezett meg *Kossuth* Ferenc válasza, amely a következőképen hangzik:

Tekintetes elnök ur! Kereskedelmi miniszterre történt kineveztetésem alkalmából nyilvánított szíves üdvözléért fogadjam öszinte köszönetem kifejezését. Mondanom sem kell, hogy a vezetésemre bízott ügyeket erős közszel abban az irányban vezetendém, ahol az önálló magyar államiség magasztos eszméje az önzetlen hazafiság hős erélyével lép fel. Fogadjam elnök ur igaz tiszteletem nyilvánítását.

Kossuth Ferenc.

— **A milánói kiállítás megnyitása.** Az 1906. évi milánói nemzetközi kiállítás magyar osztálya elnökéhez érkezett hivatalos értesítés szerint a milánói kiállítást *Viktor* *Emmanuel* olasz király április hó 28-án délelőtt 10 órakor nyitja meg. A királyt kísérni fogja a királyné is. A megnyitási ünnepélyen részt fognak venni a legfőbb állami méltóságok, az olasz kormány, a szenátus és a képviselőház elnökei és tagjai, a diplomáciai testület, a kiállításban résztvevő idegen államok vezérbiztosai és képviselői, és hivatalosan részt fog venni Magyarország képviselője és kísérete is. Az olasz király a megnyitás napján a magyar osztályt látogatásával meg fogja tisztelni. Azok a magyar kiállítók és más érdekeltek, a kik a megnyitási ünnepélyre leutaznak, a szükséges tájékoztatást a helyszínen a magyar osztály kiállítási irodájában (*Via* *Piermani* 2/A. szám alatt) *Czakó* *Elemér* dr. kiállítási megbízottól fogják nyerni.

— **Az 1905-iki adók törlése.** Nagy jelentőségű eszmét penditettek meg *Debrecenben*, a mely élénk visszhangot fog kelteni országszerte. *Degenfeld* *József* gróf ugyanis husz debreceni városatyával a városi közgyűléshez indítványt nyújtott be, amelyben azt javasolják, hogy a törvényhatóság irjon fel a képviselőházhoz az 1905. évi adók utólagos megszüntetése ellen. Indokolják pedig indítványukat igen helyesen azzal, hogy a polgárságra ilyen kettős teher járul s ezzel az alkotmányvédelemtől elszakítanék, ellenben a hatalom vérszemét kapna az imparlamentáris kormányzásra. Az indítvány sorsát érdeklődéssel várják.

— **Tost Gyula utóda.** A Fejérváry-kormány legutóbbi kultuszminisztere tudvalevőleg a közalapítványi igazgatóságból került a miniszteri székbe. A hivatalos lap mai száma ad hírt *Tost* Gyula utódjáról. A király ugyanis *Tonházy* Gyula miniszteri tanácsost közalapítványi igazgatóvá, *Steffanis* *István* dr. közalapítványi jogügyi tanácsost pedig a miniszteri osztálytanácsosi cím és jelleg adományozása mellett közalapítványi igazgatóvá nevezte ki.

— **Visszahelyezések.** Érdekes két áthelyezésről ad hírt ma a hivatalos lap. Tulajdonképen nem is áthelyezések ezek, hanem vissza-helyezések, ami új kifejezés a hivatalos lap szótárában. Tanárokról szól mind a két visszahelyezés és politikai háttére van mind a kétnek. *Apponyi* *Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis *Petrovics* *László* trencsényi kir. kat. főgimnáziumi rendes tanárt a szegedi állami és *Bereczky* *Imre* dr. szegedi állami főgimnáziumi rendes tanárt a trencsényi kir. kat. főgimnáziumhoz visszahelyezte. Ennek előzménye az, hogy *Petrovics*, aki Szegeden nagyon népszerű ember és az ottani függetlenségi párt jegyzője volt, tevékeny részt vett a Nagy Mihály volt főispán elleni tüntetések rendezésében és ezért *Tost* miniszter pár hét

előtt áthelyezte Trencsénbe. Érdekes, hogy ugyanakkor, amikor *Apponyi* most visszahelyezte, a szegedi I. kerület függetlenségi pártja nyomban fel is léptette képviselőjelöltnek — *Bánffy* *Dezso* báró ellen. — A hivatalos lap másik híre szerint a miniszter *Surányi* *Károly* budapesti VII. ker. állami főgimnáziumi rendes tanárt ezen minőségében a kaposvári állami főgimnáziumba visszahelyezte. *Surányi* tanár volt az, aki *Maró* *Gergely* néven a Fejérváry-kormány által kiadott „Politikai kalendárium”-ot szerkesztette s ugyanakkor helyezték Budapestre. A kalendárium nagyon erős támadásokat tartalmazott a koalíció ellen.

— **Kir. tanfelügyelők az új kultuszminiszternél.** A királyi tanfelügyelők I. hó 22-én vasárnap délelőtt 10 órakor tisztelegnek *Apponyi* *Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél.

— **A pécskai tulipán ünnepély elhalasztása.** A vasárnapra kitűzött pécskai tulipán-ünnepélyt *Károlyi* *Gyula* gróf főispán és neje más helyen való elfoglaltsága folytán, miután ok kifejezést adtak annak az óhajuknak, hogy az ünnepélyen feltétlenül részt vegyenek, elhalasztották május 13-ára. A rendezőség erről ezután értesíti az érdeklődő közönséget.

— **Bukás a tőzsdén.** Budapest-ről táviratozzák: A kibontakozás folyamán keletkezett nagy tőzsdei hausse-nek, amely egyetlen éjszaka alatt dugszaggá tett sok embert, több cégnek anyagi romlását is okozta. Így a *Bräunau* és *Thein*-féle bankbizományi cég háromszázezer korona kötelezettséggel beszüntette fizetéseit és ezáltal negyven üzletfelét érzékenyen megkárosította. A veszteség az üzletfelek közül többeket egészen tönkretett és ezért ma följelentést tettek a rendőrségen a bankbizományosok ellen.

— **A volt képviselők vasuti jegyei.** *Kossuth* *Ferenc* kereskedelemügyi miniszter a következő átiratot intézte az országgyűlési pártokhoz:

Igen tisztelt elnökség! Az utolsó országgyűlés feloszlata alkalmával az országgyűlési képviselők vasuti kedvezményes bérletjegyei visszavonattván, az akkori képviselők oly kedvezménytől estek el ezzel, mely most különösen az alkotmányos választási küzdelemben mutatkozik nagyon érezhetőnek reájuk nézve. Indokoltnak és méltánosnak tartom tehát hogy azok a volt képviselők, kik ny kedvezményes bérletjegy birtokában voltak azelőtt és most képviselőjelölteknek fellépnek, a választási idő tartamára szóló vasuti jeggyel láttassanak el. Evégből elhatároztam, hogy ily képviselőjelölteknek f. hó 15-től f. é. május hó 15-ig érvényes időleges szabadjegyet engedélyezem. E jegyek kiállítására nézve akként intézkedtem, hogy csak azok kapják azokat, kikre nézve a t. elnökség igazolja, miszerint képviselői kedvezményes bérletjeggyel bírtak azelőtt és most tényleg képviselőjelöltek. Szíveskedjék tehát t. elnökség az illető párt tagjai névjegyzékét velem mielőbb közölni, minek alapján a szabadjegyeket kézbesítés végett a t. elnökséghez fogom juttatni. Egyben van szerencsém értesíteni a t. elnökséget, hogy az iránt is intézkedtem, miszerint a megválasztandó országgyűlési képviselők részére ez évben kivételesen 8 hónapra szóló 200 koronás kedvezményes bérletjegyek állíttassanak ki, még pedig május 1-től kezdődő érvénynyel.

— **Eljegyzés.** Tegnap este tartotta eljegyzését *Ernyes* *Lajos*, a Kisbirtokosok Országos Földhiteintézetének tisztviselője Budapestről *Czedik* *Iluska* kisasszonnyal, özv. *Petrovics* *Károlyné* úrnő bájos és szeretetreméltó unokahugával Aradon.

— **A telefon.** *Buhl* Emil nagyváradai posta- és távírda igazgatósági tanácsos és *Busás* Elemér főmérnök ma több aradi telefon-előfizetőnél, első sorban pedig a szerkesztőségekben látogatást tettek, hogy megállapítsák, mennyiben vált be az új telefonrendszer és hogy az esetleges hibák kiküszöbölésére megtegyék a szükséges intézkedéseket.

— **Az automobiles képviselőjelölt.** Ezt a epiciest először a *Sándor* Pál választásán fedezték fel, amikor *Nézet* Mórt buktatta ki a parlamentből. A választási helység e ő akkor vonult először a benzines masinán a képviselőjelölt. Utána *Andrássy* Gyula gróf használta ezt az alkalmatosságot, mikor is *Téssa* Istvánnal szemben az automobilt és *Fedák* Sárít játszotta ki fő fő úttörőnek. A mostani választásokon pedig Aradmegyének is jutott már automobiles jelölt: *Már* Nándor, aki tegnap este érkezett meg Aradra s maga után hozatván hatalmas vörös automobilját, ma már vigan töfögött (ez a legujabb szó) a város utcáin. Az automobili tekintélyes feltűnést keltett azon a réven, mert az érdeklődők csakhamar megtudták, hogy az a vörös gépkocsi a jászashelyi képviselőjelölté. *Már* Nándor ma kiutazott a kerületbe, ahová holnap utána megy az automobilja is, mivel a hatalmas területet felőrlő választási kerületet gépkocsin akarja bejárni. Csak valahogy prikulicsnak ne nézzék!

— **Főszolgabírák ünneplése.** A mezőkövácsházai járás lakossága annak az öröme, hogy a béke helyreállott és a járás két főszolgabírójára újból elfoglalta a hivatalat, ma este lelkesen ünneplte *Kovács* Béla és *Szilka* Antal főszolgabírókat. Este zenés fáklyamenettel tisztelték meg őket, amely a főszolgabírói hivatal elé vonul, ahol *Lengyel* János ref. kovácsházai állami iskolai igazgató üdvözölte az ünnepeitket. Azután a mezőkövácsházai kasszinó nagyszínházban színházi előadás volt, amelyen a járás lakosságából mintegy 250-an vettek részt és lelkes beszédben ünnepeittek a főbírákat.

— **Famunkások gyűlése.** Az aradi ác- és famunkások szakszervezete vasárnap délelőtt tíz órakor a városháza egyik földszinti termében gyűlést tart. A gyűlésen szóba kerül az általános titkos választói jog kérdése is.

— **Milyen lesz a május?** A kitűnő magyar időprófeta, *Meteor* május hóri a következőket írja: Május igen változatosnak ígérkezik, így kellő mennyiségű csapadékot hoz. Veszedelemes csomópontja a 16 iki, a mennyiben hideg jellegű, amelyet azonban a napkitörések oda módosíthatnak, hogy a fagy helyett hűvös esőt, vagy szelet hoz. A fagyos szentekre közvetlenül nem esik rossz jellegű esomópont, így remélhetőleg jól fogják magukat viselni. Legmellegb része még e hónapnak az utolsó harmada s legállandóbb az eleje.

— **Vörös László kártyaszatla.** Ha című hírünkre vonatkozólag ma *Nesner* Aladár úrtól, az aradi fa- és fémipariskola igazgatójától a következő levelet kapuk: *Teljesítmény Szervezettség!* B-cses lapja tegnapi számának „Vörös László kártyaszatla” című közleményére volna a következő megjegyzésem, melynek közlését kérem. Mi éppen úgy, mint akármelyik iparos műhely, bárkitől fogadunk el megrendelést. Az ilyen megrendelések rajzolt a tanárnak tervező díj nem jár, mert ezeket a munkákat mint az intézet alkalmazottja köteles végezni. A termelt iparcikkek árának megállapításánál pedig szabályzataink szerint járunk el. Hogy a főigazgató oságtól, menten minden titokzatos ágtól, megrendelést kaptunk, az igaz. Serre, azt hiszem, az intézet csak büszke lehet, hogy magasabb igényekkel is fordulnak hozzá; de

szívesen is vesszük, mert így tanulóinkat olyan munkákban is gyakorolhatjuk, a melyekre csak ritka műhelyben van alkalom. A megrendelt butorokból egy darab már tényleg el is készült és várja az elszállítását. Ennyi a valóság. A közleménynek minden többi része helytelen információ alapult, amit kötelességemnek tartottam kijelenteni.

— **Rikkancsok a főkapitánynál.** A budapesti rikkancsok negytagú küldöttség tisztegett ma délelőtt tíz órakor *Boda* Dezső főkapitánynál. A küldöttség nevében *Cséh* és *Stahler* arra kérték a főkapitányt, hogy ama büntetéseket, amelyekkel a rikkancsokat sújtották a kolportáztilalom idején, engedje el. A főkapitány kijelentette, hogy bármennyire szeretné is, a kérelmet ily alakban nincs módjában teljesíteni, eilenben a felebezések elbírálása során a legmóltányosabban fog eljárni. Ajánlja, hogy kérelmeikkel forduljanak *Andrássy* belügyminiszterhez.

— **A Városi sörcsarnok új bérlője.** Bizonyára sokaknak felűt az a szajásagos körülmény, hogy a Városi sörcsarnok tulajdonosai sorra megbuknak, holott a tőszomszéd-ágában levő kávéházat jóformán el sem tudja kerülni a község. Most, mint értjük, ifj. *Haggenmacher* Henrik vette berbe 10 500 korona évi berent a sörcsarnokot, amelyre valószínűleg jobb napok virradnak. Az új tulajdonos teljesen átalkotta a sörcsarnokot és teljesen új vendéglői helyiséget fog berendezni.

— **Sikkasztó kereskedő.** Egy budapesti nagykereskedő-cég fél evvel ezelőt a Józsefkörut 60. számú házában vaskereskedő üzletet rendezett be *Paragh* Sándor 31 éves vaskereskedőnek. Kilencezer korona értékű árut adott neki bizományba. *Paragh*nak máig sikerült az áruk egy részén, körülbelül 6000 korona értékűn tudni. A nagy forgalomnak az volt a titka, hogy a bizományos beszerzési áron alul valóssággal elkótyavetjéte az árut, az érte kapott pénzből pedig egy fillért sem adott át a nagykereskedő cégnek. Ez végre is felfedeztetett *Paragh* ellen, akit ma a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezett.

— **Kereskedelmi alkalmazottak rokkant- és özvegyi segélye.** Az *Aradi Kereskedők Köre* holnap, vasárnap délután tartandó közgyűlésen a kereskedelmi alkalmazottak érdekeit, humanus intézményének teszi le az napját. Ez a kereskedelmi alkalmazottak segély csoportja, a mely tagjainak a kölcsönösség alapján biztosít a rokkantság, elhalálozásuk esetében pedig özvegyeknek vagy más hozzátartozóknak annyi segélyt, a mely a pillanat legközvetlenebb anyagi zavarait elhárítani képes; ezenkívül a pártoló és alapító tagok hozzájárulásából és az adományokból összegyűjtendő alap felhasználásával a hosszabb ideig gyógykezelést, gyógyhelyre utazást igénylő betegség esetében, valamint hosszabb ideig állástalanok esetén kölcsön-segélyt nyújt. A segély-csoport tagjait mindösszes az a kötelezettség terne, hogy a mikor valamelyik tag meghal, vagy rokkantta lesz, s vagyona nincs, 1—1 koronát a csoport pénztárába befizet s ilyen esetekben a segély annyiszor 1 koronát tesz ki, ahány tagja van a csoportnak. Az alapító tagok egyszer s mindenkorra 50 K. t., a pártoló tagok egyszer s mindenkorra 10 koronát fizetnek. Ez utóbbi tagdíjak és az adományok két alapra osztatnak, a melyek egyikéből a betegek, a másiból az állástalanok kapnak az alap állásához képest kölcsön segélyt. A kör a segély csoportnak átengedi a *Weiss Sándor* alapítványt s évente bizonyos összegű hozzájárulásban részvételt azt az alapot, a melyet a kölcsön-segélyek révén esetleg veszteségek értek. A csoport szervező bizottsága az új intézmény szabályzatát elkészítette, s kinyomtatva a kör minden tagjának el

küldötte. A holnap tartandó közgyűlés határoz a segély-csoport megalkotása iránt s nincs kétség benne, hogy egyrészt maguk az alkalmazottak tömegesen fogják felhasználni a reájuk nézve annyira előnyös intézményt, másrészt a főnökök áldozatkészsége is lehetővé fogja tenni, hogy a csoport a programba vett célokat minél szélesebb alapon teljesíthesse. A dolgot érdekessége az is, hogy az *Aradi Kereskedők Köre* az egész országban az első, a mely kereskedelmi alkalmazottakra nézve ily intézményt életbe léptet.

— **Százezer korona az utcán.** *Budapest*-ről jelentik: A Nemzeti Színház előtt ma reggel valaki kis sarga börtáskát talált, amelyben körülbelül 100 000 korona értékű holmi volt. Voltak benne többek között harmincezer korona értékű briliánsékszerek, egy nagy külföldi aranyérem, egy ötvenezer koronára kiállított csekk és még egyéb drágaságok. A szerencsés megtaláló a táskát bevitt a VII kerületi kapitányságra, ahol rövid-sen jelenkezett a tulajdonosa, gróf *Eriss* Jules hollandi földbirókos, aki rövid tartózkodásra tegnap érkezett Budapestre. A táskából semmi sem hiányzott. A becsület-s megtaláló nem jelentkezett jutalomért.

— **Utazás a Magas-Tátrába.** A Magas-Tátrába való utazás megkönnyítése céljából Arad állomásán folyó évi május 1 től szeptember hó végéig 20 százalékos mérsékelt áru, 30 napig érvényes menetteri jegyek adatnak ki Ruitán vagy Kassán át irányul forgalomban a Magas-Tatra következő vas-uti állomásaira és alábbi menetdíjak mellett: Csorba, vagy Poprad-Felkara és vissza: I. oszt. 48 kor., II. oszt. 32 kor., III. oszt. 16 kor. Csorbató és vissza: I. oszt. 51 kor., II. oszt. 35 kor., III. oszt. 19 kor. Tatra Lomnic és vissza: I. oszt. 51 kor., II. oszt. 33 kor. 80 fillér, III. oszt. 17 kor. 20 fillér. Az I és II-osztályu jegyek a gyorsvonatokra is érvényesek. Ezen menetteri jegyekkel, ha a jegy az illető állomás főnöke által láttamoztatik, az utazás az érvényesség időtartamon belül saját vonalalonkon úgy lehet, mint jövetkor két-két ízben, továbbá a kassa-od-rbergi vasút vonalán a hasznát utirány szerint utba eő Kassa, Abos, Igó, Balzfa, Poprad-Felka, Rózsahegy, Liptó-Tapia és Fenyőná a állomásokon megszakítható.

— **Ongyilkosság Gáiban.** *Béres* Györgyné, egy gáji munkásasszony tegnap éjjel ismeretlen okból merget ivott. A házbeliek értesítettek az esetről a gáji rendőrkapitányaságot, ahonnan *Hecht* Adolf dr. és *Posch* Dezső segéd iszt a helyszínerre mentek és a kornazbaszállították a súlyosan sebesült asszonyt. Az öngyilkos hajnaltban meghalt. Holttestét holnap felboncolják annak megállapítása céljából, hogy milyen mértéggel pusztította el magát.

— **Nagy tűz a dombegyházi pusztán.** *Kohn* Józsefne pusz a dombegyházi has o bérieten, nagy tűzvesz pusztított, amely hat gazdasági épületet és két cséplőgépet egy garáttal együtt, nemkülönbén a családseg holmijának egy részét elhamvasította. A tűzt a dombegyházi tűzoltók *Rajki* Mihály parancsnok vezetés alatt és a segítségül hívott batonyal tűzoltók *Gargya* Béla alparancsnok vezetés alatt több mint öt órai megfeszített nehéz munka után tudtak megfékezni. A kár meghaladja a *huzzezer* koronát.

— **Halál a Körösben.** *Bugya* Juon pleskucal földművelő tizenhet éves leánya tegnapielőtt gondatlanul játszódott a Körös partján s feltrás ott a part mellett levő köhalmra, ahonnan lezédült és beleesett a Körösbe. Az arra járók csak későn vették észre a feldokló leányt es mire kihúzták a vízből, meghalt. Az esetről jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely megadja a temetését engedélyt.

— **Tizenöt éves fürdőzés és külföldi hirdett szer** voltak eredmény nélkül számos cüz és közvényes betegeknek, kik végre is a híres *Zoltán* féle kenőcs használatát teljesen meggyógyultak. Ara 2 kor. *Zoltán* B. gyógytárában, Budapest V., Szabadság-tér.

Magyar == férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kaphatunk.

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. 672 Telefon szám 475.

— Halálugrás. Fővárosi tudósítónk jelenti: Két öngyilkossági kísérlet történt ma reggel. Mind a két halálra szánt az emeletről az utca közepére vetette magát. Az egyik halálra zuzta magát, a másiknak csodálatosképpen nem történt komolyabb baja. A gróf Hadik-laktanya második emeletéről egy 88. gyalogezeredbeli őrszázad ugrott le. A boldogtalan katona, akit Gere Lajosnak hívnak, teljesen összetört a

Haldokolva vitték a XV. számú helyi kórházba. — A másik életunt, Weiss Miksa negyven esztendőes szabó a Király utca 28. számú ház harmadik emeletéről az udvarra ugrott. Csodálatosképpen apró zuzódásokon kívül egyéb baja nem történt. A mentők mindazonáltal bevitték a Rókus-kórházba, a honnan hélnap-holnapután egészségesen el fogják bocsátani. Tettének okát nem hajlandó megmondani.

— A kegyvesztett próféta. Az amerikai Magyar Népszavában olvassuk: A Zion templom minden nyilvános tulajdonjoga, a vallásalapító Dawie próféta ágyával együtt átszállt egy Granger nevű emberre, akit Dawie, aki most Mexikóban tartózkodik, meg akart buktatni. Voliva, az „egyház” ezidőszerű feje az átszármaztatási okiratokat már aláírta. A sok holmi között, amelyet Dawie utódja örököl, befoglaltatik az a ház is, ahol eddig a próféta lakott, kocsija, lovai, a gyárépület, egy szóval minden, a mi fölött az „első apostol” eddig rendelkezett. A próféta megbuktatása befejezett tény. Sürgőnyt küldtek neki Mexikóba és felszóllították, hogy térjen szonnal vissza Zionba, ahol csalás, ámtítás, álszentkedés, zsarnokoskodás és n soknejséget hirdető iratok terjesztésének vádjára alól kell magát tisztázni. A soknejség melletti tanítások vizsgálatánál szenzációs leleplezésektől tartanak. A próféta eseményekben gazdag pályáján, az ő magánélete ellen soha ily súlyos vádak még nem hangzottak fel. Ezzel kapcsolatban két asszony nevét emlegetik, akik az apostollal igen jó viszonyban voltak. Ehhez az újdonsághoz, mely inkább derűtséget, mint megdöbbenést fog kelteni, csak az a hozzátevésünk, hogy a népbolondító apostol bukását nem volt nehéz megjósolni. A csodálatos csak az, hogy az ilyen embereket, akiket tulajdonképpen megfigyelés alá kellene helyezni, bizonyos körök komolyan veszik. Hát bizony a mai felvilágosult korszakban nagyon szomorú, hogy az apostol ur eddig bántatlanul nevezte magát próféta.

— Birtokcsere. Az aradi törvényszék telekkönyvében a következő birtokváltásokat jegezték be: Ozv. Kollárov Péterné Nyiga Mária eladja az aradi 5288 sz. tjkvben felvett Kossár utca 18 sz. házat 1400 koronáért Jug Györgyné Bogdán Máriaszának. — Ozv. Illics Péterné Avranov Rozalia eladja az aradi 2754 sz. tjkvben felvett Gáj temető-utca 20 sz. házat 800 koronáért Mihájlovics Demeter és neje Illin Annának. — Román Vazut eladja az aradi 2121, 3779 és 4600 sz. tjkvben felvett ingatlanokból az öt illető felerészét 2000 koronáért ifju Román Vazutnak. — Hacker Mór és tulajdonostársai eladják az aradi 740 sz. tjkvben felvett Salacz utcában fekvő 117 öl üres telket 11000 koronáért Kádár István és neje Zenner Mariának.

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula kefe, pipere, blatszert és fodraszási cikkek kereskedésében Arad, Andrassy tér 15. Valódi francia és angol illatszerek, hőlgyporok, körömápolási szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiáru nagy választékban. 212

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15 oldalán Schweitzer & Co Luzern (Schweiz) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— Hajhullás ellen használjon Perolint 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weisznál. 112

A „hivatalos” szédelő.

(Kortés a központból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 21.

A szélhámosok, ha nem is okosabbak, de kétségtelenül gyorsabb gondolkodásuk a becsületes embereké. Bizonyítják ezt azzal, hogy az alkalmas pillanatokot sohasem mulasztják el.

Politikailag annyit szélhámoskodtak az utóbbi időben még szokás, akiket dehogymennek egyetlen kaszinóból is kigolyózni, hogy egy ügyes tolvaj, akit a budapesti főkapitányság most „erélyesen” nyomoz, elhatározta, hogy ő is feicsap politikusnak.

Fegyverneken a minap megjelent egy elegáns, tiszteletet parancsoló ur és sorra járta a számottevő polgárokat. A dolog különösebb feltűnést nem keltett, mert választások előtt nagy a bucsujárás mindenfelé; az urak megfordulnak ott is, ahová eddig be sem szagoltak.

Az elegáns és tiszteletet parancsoló ur, dr. Dáku Sándor fővárosi ügyvédnek mutatkozott be (névjegye is volt) és egyenesen a koalíciós központból jött, kitűnő és előkelő nevekkal aláírt ajánlólevelekkel ellátva, hogy kipuhatozza, vajjon milyen pártárnyaltnak van legnagyobb sikere a győzelemre?

— Mert nekünk a központban teljesen mindegy — mondotta — milyen koalíciós csoporthoz tartozik, akit megválasztanak. Hiszen nem lehet más, csak ami emberünk.

Az előkelő urat, aki még előkelőbb ajánlatokkal volt ellátva, mindenütt szívélyesen fogadták, szívélyesen Praznovszky Lajos kúriáján is. De a kortés ur nem volt hálás természetű, mert bucsuzás nélkül ment el a vendéglátó házból és elvitt magával kétes koronáért. És pedig: egy duplafedelű női aranyórát, egy hosszú női aranyláncot, egy arany karkötőt három gyémántkövel, egy női mellűt gyémántkövekkel stb.

Dr. Dáku Sándor ügyvéd Budapesten persze nem létezik, ilyen nevű ember. Fegyvernekre egyetlen párt sem küldött. A tanulság pedig ebből az, hogy — vigyázzunk a kortésekre.

A szép arc.

A római hölgyek toálett-titkai.

A nők esztelen fényűzése is egyik oka volt Róma bomlásának. A mennyi gyöngyöt termelt India, illatszert Arabia, bibort Tyrus, az mind Róma piacán fogyott el. Mindenféle kendőző szereket egy toálett szetrenykébe zárták el, a „partheia” ba, mely a római nők kelengyájének egyik elengedhetetlen tárgya volt. Nincs száma annak a sok szernek, melyet arcukra kengettek. Az arcbőr frissen tartására rendszerint a szamartejjet használták; napjában kétszer is megmosakodtak benne. Poppeáról, Néro nejeről írják, hogy utazásai alkalmával egész csorda nőtény szamarat hajtatót maga után, hogy mindennap e ek tejében fürdössék. Mások kenyérből és szamartejből pépet készítettek s este, lefekvés előtt ezzel a péppel kenték be arcukat. Kedvet szer volt még, melyben a szamartej szerepelt, Poppea híres arckenőce: ebben szamaréjet, árpadarát, tojássárgáját, porrá tört szarvas-agancsot, nárciszhagymát, mézet és gummit keverték össze. Ugyancsak az arcbőr frissen tartására szolgálták: hamuvá égetett csiga mézzel keverve; megégetett s

porrá tört hangya keves sóval, mézzel; mézbe ölt s jól eldörzsölt méh; tyukzsir összetört vereshagymával. Szerették egy időben a fényes arcot; nagyon kedvelt keűcs volt akkoriban az árpali-st, nárciszhagyma, gummi és méz keveréke; ha szép arcszint, teintet akartak nyerni, tömjénből, mirrhából, gummiból, kőményből, ammoniakgyantából, rózsaoajból és árpa léből álló kenőcsöt használtak. Közkeveltségnek örvendett a „medicamen alcyoneum” nevű arckenőcs is, melynek alkotórészei: fügebab, pörköltbab, salétrom, illyriai kék liom, jégmadár tojása és méz voltak. Az idők gonosz tanuit, a ráncokat haty tyuzsárral, vagy babliszt és rizsből készült szerrel ütték el arcaikról; a szeplők ellen kedvelt szerük volt a mézzel kevert kos zsir. Mindezeket a szereket olyanformán használták, hogy lefekvés előtt egész réteget kentek belőle arcukra; a szer éjjel tette meg a magáét s reggelre szépen megszáradt. Reggel az arca kent szert szamartejjel lemosták s következett a rabnók nehéz munkája, az urnó. a „domina” felöltöztetése. Mindenekelőtt az arcot hozták rendbe. Ha egy-egy szőrszalacská kellemetlenkedett rajta, finom kis fogóval kitépték; ha apró pikkelyeket szitt fel az éjjel rajta száradó kenőcs, rózsaoajba mártott pamutkendővel vagy kosbőrrel eldörzsölték. Urnók repedezett ajkait pedig sikaró t juhbőr, fenyőkorom és gubacs keverékével simították le.

Arcfestő szereik a közönségesen ismertek voltak, ólomfehér, karmin stb. Nagy gondot fordítottak fogaira is. A hamis fog bizony nem az ujkor találmánya; már a XII tábás törvény intézkedik arról, hogy senkit arannyal fogáiban eltemetni nem szabad; volt tehát náluk is elég hügyecske, ki fogainak egy részét dobozban tartotta. Fogaik tisztítására tajtékkó vagy márványport használtak; szokásuk volt reggelenként hibás fogaik rozlása ellen a Chios szigetéről hozott mastixot rágiosálni. A rossz lehelletet égerfa hamva, kőmennygyökér és méz keverékéből készült szer használatával ellensúlyozták. Hajviselet tekintetében éppen úgy változott a divat időről időre, mint napjainkban.

A hajszinben is volt divatjuk. A germanek legyőzése után nagyon megszerették Rómában az aransárga s a tüzvörösbe hajló színű haját, úgy, hogy az elegáns nőknél ez a szépség elengedhetetlen kelleke lett. A kitől tehát a természet megtagadta e diszt, mesterséges uton igyekezett megszerezni. Közönségesen méz vízzel igyekeztek hajukat szőhíteni, a gazdagok azonban aranyfestéket, aranyport használtak s e gondolhatjuk, hogy esin nos kis összeget emészthetett fel egy-egy római dámának ez a hiúsága. Kenték még hajukat a drága nardus-olajjal s mindenféle jó illatu keleti szeszszel, melyektől egész napon át bódító illatot árasztottak.

Nagy volt a fényűzés a fürdőkben is. A fürdővizet mindenféle illatszerekkel szagosították; fürdés után pedig ismét behintették testüket kenőcsökkel, melyek közül legkedveltebbek voltak a susinai és a király-kenőcs. Az előbbi méz, fahéj, liliumolej, sáfrán és mirtusz keveréke; másikat mézből, laudanum, styrax, sáfrán, lóusz-olaj, bor-, myrobala-num, cassia, eardamomum, amomum, costus és fahéjból állították össze.

Ilyesmik voltak a római hölgyek szépítőszerei. Józanságot látunk Róma hölgyeinél abban, hogy az ólomfehéren kívül, — mely már akkor kedvelt kozmetikum volt — egyéb mérges, ártalmas szer nem igen fordul kenőcseikben elő. Toálett szereik megválogatásában tanulhatnának tőlük a mi korunk hia hölgyei is.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.
(a város házával szemben.)

Bifogad a magas építés körébe tartozó és mindenemű

irodai munkálatot, um. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

Vásároljon svájci selymet.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságainkból ruhákra és blousokra:

Kabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei hímzés, Mousseline 120 cm. széles, 1.20 kor. méterenként fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredeti szolid selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3771

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkölme kivitel. — Kir. adv. szállítók.

CSARNOK.

Szerelmi tanulmányok.

Irtá: **Vértesy Gyula.**

Az eső csak úgy dől, mintha felülről cseberből öntögették volna le.

A csatakos utcán a hölgyek — különösen azok, a kik csipkés, selyem alszoknyákat libegtethettek ki a ruha alól, magasra felfogták a szoknyákat s úgy surrantak tovább, mint a Bűn mosolygó, vidám hangulatai, ebben a szomorú, nedves, ködös szürkességben.

Azaz, dehogyan is surrantak! Elég lassan mentek ahhoz, hogy kényelmesen is utánuk lehessen menni. Mert az okos és kacér hölgyikének (s az eső többnyire ezeket csálja ki az utcára) jól ki tudják használni a kínálkozó alkalmat. Még azok is, kiknek különben szándékalk tisztességesek és komolyak. Azaz legfeljebb férjhez akarnak menni. Ami elvégre is lehet hiba, de nem bűn. Sőt van olyan is, aki férjhez sem akar menni; legfeljebb el akarja csavarni egy pár orfi fajtát, csupa hülyékből, hogy szaporodjék azok száma, akik boldogulnak utána.

É; hogy ilyen csatakos idő szerfölött kedvező az előle manővereké, azt, azt hiszem bizonyítani is felesleges.

Amint ott sétálgattam a Kossuth Lajos-utcában (mi türes-tagadás benne, de bizony engem is egy kis csipkés alszoknya látása utáni vágy kergetett ki aglegényi, csöndes odumból, ahol nap-nap után kísértetiesen lenyegtek a meg nem irt tárcák s a felvett előlegek sötét árnyai). Láttam, hogy fiatal és öreg urak, milyen szomjas tekintetekkel bámulnak a csinos alakok után. Némelyik, mint valami lakáj, változatlanul betartott távolban követi a hölgyét; a másik mellette ódalog; a harmadik elő-előkerül, majd elmarad, hogy a járásában gyönyörködjék, előlről, hátulról.

Legszemtelenebbül kísért egy magas cilindres ur egy hölgyet. Egy darabig csak ment utána, de hirtelen melléje került, megszólította s úgy ment mellette, egész közel simulva hozzá.

Jöttek a lámpagyújtogatók is s hosszú, kancós végű botjaikkal egymásután lobbantgatták fel a lámpákat. Az egyik lámpa kigyúlt fényénél még jobban látszott, mennyire oda-simul a férfit a nőhöz, aki bizonyára nem mer elhuzódni tőle.

Meggyorsítottam a léptelmet s utánuk siettem. Nem azért, mintha donquijotei hajlamok lappantak volna bennem, s a gyöngye nem megvédelmezését tűztem volna ki életem céljául, hanem egyszerűen arra gondoltam, hogy mikor az ember egy nő meg szabadít holmi tolakodótól, hát akkor az a nő rendszeren hálás szokott lenni.

Da ezuttal nem ütött be a tervem. Mert amint utolértem őket, láttam, hogy a férfi régi trópahtásom: Dános Rudi; a leány meg, akit kísért, ismerőse. Sőt, azt is hamarosan észrevettem, hogy a leány valószínűleg szerelmes is már ebbe a jó madárba.

Mert abból, ahogy megy valaki valaki mellett, meglátszik ám, hogy vonzódik-e az illetőhöz, vagy sem.

Követtem őket, elhatározva, hogy Rudi urnak majd ebből az esetből kifolyólag leckét tartok a hitvesi hűségéről, mint olyanról, megkérdezvén tőle, hogy illik-e egy férjnek, akinek aranyos szép kis felesége van, mások után szaladgálni.

Másfél éve nősült meg a gézengúz, a felesége csupa kedvesség, csupa báj, szereti őt végtelenül és ő kelme másoknak kurizáljat! No megállj!

Erkölcsei felháborodást éreztem, amint minden férfi érez, ha látja, hogy egy más férfi csinos nőcskét kísér az utcán. Inkább lehetne ugyan ezt az érzést irigységnek nevezni, de jobban hangzik az „erkölcsi felháborodás.”

Szóval dühös voltam Rudi urra, aki feleséges ember létére konkurenciát csinál nekünk legényeknek. No megállj!

De Rudi ur csak nem akart megállni!

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest Április 21

Amerika ¼ olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelte. Elkelt 10,000 métermázsas buza jól tartott árakon. Az árak 100 kilónként számítva:

Erdélyi búza árak.

Buza 1906. áprilisra	16.56—16.58
Rozs 1906. áprilisra	13.54—13.56
Zab 1906. áprilisra	15.90—15.92
Tengeri 1906. májusra	13.50—13.52
Új ősz buza 1906-ra	16.66—16.69

Magyarországi búza árak.

Buza 1906. áprilisra	16.72—16.74
Rozs 1906. áprilisra	13.68—13.70
Zab 1906. áprilisra	15.98—16.—
Tengeri 1906. májusra	13.68—13.70
Új ősz buza 1906-ra	16.90—16.92
Új ősz zab 1906-ra	12.96—12.98

Irányzat szállár.

Értékpapírok árak.

Helyi hitelrészvény	691.—
Magyar hitelrészvény	828.50
Lezárt hitelrészvény	507.50
Híma-Murányi vasút részvény	575.25
Győr-magyar államvasút részvény	683.—
Eötvös vasút	618.—
Városi villamos vasút részvény	327.25
Érzsébet szanatórium sorsjegy pénzben 10.10	
Érzsébet szanatórium sorsjegy árában 11.—	

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 21. —

Magyar csőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 125—127 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 138—139 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm-ig terjedő súlyban 138—139 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm-ig terjedő súlyban 138—140 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 132—133 fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm-ig terjedő súlyban 126—130 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm-ig terjedő súlyban 126—130 fillérig.

Sertéslelész: Április 18. napján volt készlet 48,148 darab, április 19. napján főlhajtattott 2949 darab, április 19. napján elszállított 627 darab, április 20. napján maradt készlet 50,476 darab.

A készlet sertéslelész irányszata: Csöndes.

— Az aradi közúti vaspálya és téglyagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1906. évi április 1-től 15 ig. Személyszállítás 1906. április 1-től 15 ig 22220 személy, bevétel 4241 korona 10 fillér, 1905. április 1-től 15-ig 20229 személy, bevétel 3974 korona 40 fillér, 1906. január 1-től április 15-ig 121818 személy, bevétel 26028 korona 60 fillér, 1905. január 1-től április 15-ig 116099 személy, bevétel 24785 korona — fillér. Teherszállítás 1906. április 1-től 15-ig 3561850 kilogramm, bevétel 8410 korona 12 fillér, 1905. április 1-től 15-ig 2465150 kilogramm,

bevétel 2616 korona 52 fillér, 1906. január 1-től április 15-ig 20798050 kilogramm, bevétel 21525 korona 44 fillér, 1906. január 1-től április 15-ig 18706000 kilogramm, bevétel 15492 korona 91 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. B. (Arad) I. Helyesen figyelte meg. Lapunk úgy mint eddig, ezután sem szegődik a pártok szolgálatába, hanem szabadon, a politikai pártok nyugtától menten, fogja szolgálni a közérdeket. II. Több- n íre telefonon. III. Ugy tudjuk, nem lép fel sehol.

Előfizető. Günther Antal hírlapíró volt. Kosuthon kívül újságírónak vallotta magát Polónyi is.

Nem közölhetők: Kortasdal. Kemény a szív. Temetésre. A boszu politikája. Virradatkor. Cine mintye.

IDEGENEK ARADON.

— Április 21. —

Központi szálloda. Sándor Abraham kivándorlási meghatalmazott Nagyvárad — Deutsch Samu utazó Budapest. — Rosenberg I vezérigazgató Budapest. — Hartens on Jenő kereskedő Budapest. — Stern Gyula kereskedő Budapest. — Velsz Károly utazó Budapest. — Beck Gyula utazó Bécs. — Veres Sándor kereskedő Gyergyóditró. — Kohn Ignác fakereskedő Gyergyóditró — Csakány József utazó Budapest. — Marósi Márton utazó Bécs. — Pártos Artur utazó Budapest. — Brunner Gyula utazó Bécs. — Fenyvesi Lajosné magánzó neje Baróth. — Hensch Kde bányatanácsos Putnok. — Wachel Oszkár utazó Bécs. — Lüebli József utazó Sarajevó. — Pollák Mór utazó Tapolcsány. — Mitter Arnold magánzó Budapest. — Seidner Sándor birtokos Berzova. — Goldzicher Károly dr. ügyvéd Budapest. — Mitter Albert dr. ügyvéd Budapest. — Krausz Emil kereskedő Budapest.

Nádor szálloda. Felföldy Sándor árvaszéki elnök Gyula. — Balog Lajos ügyvéd Budapest. — Belhá, Frigyes gőzmalomtulajdonos neje Battonya. — Levinus Ernő tanár Szarvas. — Rácz Béla hírlapíró Budapest. — Zsalusinszky Imre szerkesztő Budapest. — Shanfeld Armin utazó Budapest. — Braun Bernát utazó Makó. — Kurlender Antal kádőtörmeser Nagybecskerek — Polyák Sándor föld-birtokos Hevesmegye. — Hoffmann B. utazó Budapest. — Hermann K. kereskedő Bécs.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1906. évi január hó 1-jétől. —

ARADRÓL INDUL	ARADRA ÉRKELIK
Budapest felé:	
Nagyváradra reggel 5.09	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.25	Gyorsvonat délután 12.12
Gyorsvonat délután 4.16	Személyvonat d. u. 3.29
Személysz. tv. d. u. 4.51	Gyorsvonat este 6.54
Személyvonat este 9.30	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	
Személyvonat reggel 6.35	Radnáról reggel 7.48
Gyorsvonat délután 12.22	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.30	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.02	Radnáról délután 2.29
Gyorsvonat este 7.04	Gyorsvonat délután 4.01
Radnára délelőtt 10.15	Személyvonat este 8.50
Radnára délután 5.51	Radnáról este 6.25
Piskire este 10.—	Piskiről reggel 4.45
Temesvár felé:	
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. u. 12.17	Személyvonat d. u. 3.42
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.50

ÜDVÖZLET a kedves aradiaknak **KAAS BÉLÁTÓL**, a jóhirű és népszerű volt aradi vendég-lőstől,

ki a híres Drechsler-féle vendéglőt és összes helyiségeit vette át az Andrássy-uton, a magy. kir. Operaház közvetlen átellenében, ott van

az aradiak találkozó helye.

A legfigyelmesebb,

családias kiszolgálás

NAPIREND

Április 22. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Quasimodo. — Protestáns naptár: Szoter. — Görög-keleti naptár (Április 9.): Rupszik. — A nap két 5 óra 1 perckor, nyugszik 6 óra 37 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, száraz.

Április 22. Az aradi kereskedők körének közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi kereskedőifjak betegsegélyező egyesületének közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia). — Az aradi polgári jótékony nőegylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház). — Az aradi tanítóképző ifjúság hangversenye délután 5 órakor (Iparosház). — Az aradi izraelita jótékonyegylet közgyűlése délelőtt 10 1/2 órakor (Hitközségi épület).

Április 23. Az aradvármegyei községi és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délután 3 órakor, közgyűlése délután 4 órakor (Megyeház).

Április 26. Az aradvidéki tanítóegyesület rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor (Polgári fiúiskola). — Az aradi szegénytanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városház).

Április 29. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése délután 2 órakor.

Április 30. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár).

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi április hó 22-én.

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárral:

A huszárcsiny.

Eredeti népszínmű énekkel és tánccal, 3 felvonásban. Írta: Vahot Imre. Zenéjét szerzte: Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Virág Marci	Hunyadi J.	Csapláros	Száthmári A.
Borcsa	Rontai B.	Csaplárosné	Zsigmondi A.
Mogor	Rontai S.	János gazda	Várnai Jenő.
André	Delli Lajos.	Felesége	Bánáthiné.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlat 189. sz.

Pásztor.

Este 7 1/2 órakor, rendes helyárral:

A kis császár.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Stoll Károly.

SZEMÉLYEK:

X-ik Károly	Hunyadi J.	Micheline anyó	Lászi Etel.
Clarisse	Zsigmondi A.	Rose, leánya	Zalai Margit.
Gütry apó	Várnai Jenő.	Pierre, énekes	Ladiszlaj J.
Rocco, fia	Kapossy J.	Porradalmár	Kulcsár L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Kakao és csokoládé kedvelők ügyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsírtartalma, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis Hoff János névelés az oroszlan-védjegyvel.

Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 180 fillér
1 kgr. 360 fillér.

Mindenütt kapható.

Számталanszor bevált

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

húgyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a hólyagot megköti szor.

Következő

ujdonságok

376

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsonkönyvtarába:

Szabó B: Borus napok, Don Juan: Emlékirat Pongyolák lovagja, Lux Terka: Leányok, Török: A tévedés háttérje, Tolnai: A báróné ténsasszony, Gaál I: Szirmay Ilona, Szöllösi Zs.: A híres Bodolay, Maupassant: Mont-Oriol, Szikra: Enyém, Heczeg: Lélek-rablás, Havas: Törtélen uton, Nobody: A fehér perjel, Legrande: A házasság titka, San Gius-to: Fede, Gárdonyi: Két Katica bogár, Doyle C.: A Berville fejdísz, Az eltűnt menyasszony, A ferdeszájú, A hamphirel mezél lak, Ignotus: Oiva sás közben, Nagy E.: A Gödiák, A verbászi borbélylányok, — Coulevain P. de: A diadalmas Éva, N. Turgenyev: Apák és fiuk, Fűt.

Németben: Busse: Die Referendarin, Schnitzler: Der Ru des Lebens, Sims George: Die Junge frau Kandel, Auernheimer: Die Verliebten, Höcker: Don Juans Frau, Geyerstam: Buch von Brüderchen, Straus: Freund Hein, Werder: Im Burgfrieden, Sienkiewicz: Auf dem Felde der Ehre, Mirbeau: Sebastian Roch, Wilde O.: Der glückliche Prinz, Ein Haus aus Aepfen, Dorian Grays Bildnis, Sophus: Aebelö, Willy: Pariser Nächte, Mark Toni: Annemarie, Ljesskov N.: Der versiegelt Engel, Marni: Grossstadtpfänzenchen, Voigt Diderichs: Dreiviertel Stund vor Tag, Beyerlein: Similde Hegewald, Kellermann: Ingeberg, Schneider: Die Tillmanns, Paradoyszka: Eine romantische Heirat, Böhm: Des Gesetzes Erfüllung, Hornung: Kein Feld. Bierbaum: Stülpe, Viabig: Einer Mutter Sohn, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsonkönyvtárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsonkönyvtári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy fűzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Zerkovitz: Berger Zsiga, Kató, Szivem Katája, Kun L: Helyre asszony, Kontor: Tulipán csárdás, Ascher Koldusgróf, Jacobi: A legvitézesebb huszár, Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Fehér J.: Ha a virág, Megkérdeztem a szívemet, Huszka: Gül Baba, stb. stb.

Az új póttjegyzékek

megjelentek

és ingyen kaphatók.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papír-kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetek mindenkit, hogy nőm, született Veres Juliának nevében semminemű hitelt ne adjanak, mert azokat nem fizetem.

Arad, 1906. április hó 21.

1212

Mihály Ferenc.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délután 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. április 22-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLASOK:

Helybeli nagykereskedés részére a magyar és német nyelvben jártas gép- és gyalogíró-klasszont.

Helybeli előkelő céghez fiatal, a magyar és német nyelvet bíró mérlegképes könyvelő.

Vidéki fűszer- és vegyes nagykereskedés részére a német nyelvben is jártas kisasszonyt.

Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvet bíró szak-képzett segédet.

Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet.

Vidéki fűszer és rőfős áru üzlet részére a szerb nyelvben jártas segédek.

Több vidéki rőfős és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédek.

Vidéki rőfős-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segédet.

Vidéki fűszer és csomoge üzlet részére fiatal ügyes segédet.

Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédek.

Vidéki rőfős- és fűszer üzlet részére több fiatal segédet.

Vidékre a tót nyelvben jártas, rőfős és rövidáru szakmabeli segéd.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet.

Vidéki vegyesáru üzlet részére comptoiristát.

Vidéki fűszer és csomogeüzlet részére primeur segédet.

Vidéki üzlet részére a magyar és német levelezésben jártas irodistát.

ALLAST KERESOK:

Irodai teendőkből jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres.

Gazdasági és műszaki képzettséggel bíró mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező irodai alkalmazást keres szerény igényekkel.

Kiseb-nagyobb üzletekben már működött fűszeres segéd ilyenmű helybeli állás elnyerésére pályázik.

A fűszer és rőfős-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező fél napi könyvelési órát keres betöltésre.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Reppich Zsigmond,

titkár. 381 elnök

Választásra

ZÁSZLÓK

JELVÉNYEK

Nemzetiszinü

SZÖVETEK

legelőbban és leggyorsabban

DOMÁN SÁNDOR NÁL

ARAD,

Szabadság-tér 2.